Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat — פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 250/1245 | Łódź, Środa 2 Listopada. 1927 | פינפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך, ז׳ מרחשון תרפ״ח | Nr. 250/1245

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 71-24. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel 2471.

אין רומעניען איז נאָך נישט רוהיג

דער פּראָצעס געגען דעם מין. מאַנאַילעסקו.

בוקאַרעשט, 1. (ספּ. טעל.) דער פּראָצעס פון דעם אַרעסטירטען געוו. מיניסטער מאַנאַילעסקו הויבט זיך אָן דעם 5. ד. ח. פאַר׳ן קריגס-געריכט. דער מיניסטאָרען-ראַט האָט אָנגענומען אַ בעשלוס וועגען אַן׳אַמנעסטיע-דעקרעט, וועלכער נעהמט אַרום אַלע מיליטערישע פערברעכענס, מיט׳ן אויסנאַהם פון פּאָליטישע. מאַנאַילעסקו קען נישט געניסען פון דער אַמנעסטיע.

בוקאַרעשט, 1 (ספּ. טעל.) די פרוי מאַנאַילעסקו האָט בעת אַ רעוויזיע אין דער וואוינונג פון איהר מאַן געפּרובט צו פערניכטען פערשידענע דאָקומענטען, וואָס האָט זיך איהר טיילווייז איינגעגעבען.

בעלגראַד, 1. (ספּ. טעל.) „פּאָליטיקא" מעלדעט, אַז אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן צוזאַמענפאָהר פון קאָנגרעס פון דער פויערישער פּאַרטיי, זענען אַלע גאַרניזאָנען אין רומעניען געשטעלט געוואָרען אויף דער וואַך.

שטורם-ווינדען מאַכען אָן שרעקליכע חורבנות.

דערטרונקענע שיפען און אומגעקומען מענשען.

לאָנדאָן, 1. (ספּ. טעל.) דער פרייטאָגדיגער שטורם-ווינד האָט אָנגעמאַכט געוואַלדיגע שאָדענס. ביז איצט פעהלען אַ צעהנדליג פישער-שיפלעך, וועלכע האָבען זיך די קריטישע נאַכט געפונען אויפ׳ן ים. אין עטליכע ערטער האָט דער ווינד אויסגעריסען בוימער, טעלעגראַפישע סלופּעס און באַהן-בריקען. די שאָדענס בעטרעפען 40 טויזענד פונט שטערלינג. אַלע לאַנקעס אין צפון-ענגלאַנד געפינען זיך הינטער׳ן וואַסער. אין אירלאַנד זענען אומגעקומען 47 פישערס. די צאָהל קרבנות פון דעם פרייטאָג׳דיגען שטורם-ווינד בעטרעפען 67 פּערזאָן. אין דער שטאָט פלידוואוד איז די גאַנצע פּאָרט-געגענד פערגאָסען געוואָרען. 400 מענשען זענען געבליבען אָהן אַ דאַך.

טאָקיאָ, 1. (ספּ. טעל.) בעת דעם שבת׳דיגען שטורם-ווינד אויפ׳ן שטילען ים זענען אונטערגעגאַנגען 30 פישער-שיפען צוזאַמען מיט דער בעדינונג. פון די שטעט האָט אַממייסטען געליטען יאָקאָהאַמאַ.

וואו וועלען זיך געפינען די האַנדעלס-קאַמערען?

לאָדז איז אינגאַנצען נישט בנמצא (?)

אויף דער זיצונג פון דער קאָמיסיע ביים מיניסטעריום פון האַנדעל און אינדוסטריע דעם 25-טען אָקטאָבער, איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען די טעריטאָריאַלע קרייזען פאַר די בעזונדערע האַנדעלס-קאַמערן אין פּוילען און עס זענען בעשטימט פאָלגענדע פּונקטען.

די וואַרשאָווער האַנדעלס-קאַמער אין וואַרשע (וואַרשאָווער וואָיעוואָדסטווע).

די קיעלצער האַנדעלס-קאַמער אין סאָסנאָוויץ (קיעלצער וואָיעוואָדסטווע מיט עקספּאָזיטורען אין ראַדאָם און אין סאָסנאָוויעץ.

די לובלין-וואָלינער קאַמער אין לובלין (לובלינער וואָיעוואָדסטווע, וואָלינער און האַלב פּאָליעסיער).

די ווילנאָ-ביאַליסטאָקער קאַמער אין ווילנאָ (ביאַלאָסטאָקער, נאָוואָגרודסקער און צפון-טייל פון פּאָליעסיע).

לעמבערגער קאַמער אין לעמבערג (לעמבערגער וואָיעוואָדזטווע, טאַרנאָפּאָלער און סטאַניסלאַוואָווער).

קראַקאָווער קאַמער אין קראַקאָ (קראַקאָווער וואָיעוואָדזטווע)

ביליצער קאַמער אין ביליץ (אַ טייל פון שלעזיען),

קאַטאָוויצער קאַמער אין קאַטאָוויץ (די ווייטערע טייל פון שלעזיען).

פּויזנער קאַמער אין פּויזען (פּויזנער וואָיעוואָדזטווע).

גרודזשיאָנדזער קאַמער אין גרודזשיאָנדז.

בידגאָשטשער קאַמער אין בידגאָשטש.

וויטאָס געגען באַיקאָ.

וואַרשאָ, 1 (טעלעפאָניש). מאָנטאָג איז געקומען אין סיים ווינצענטי וויטאָס און אָבגעהאַלטען אַ בעראַטונג מיט זיינע פּאַרטיי-חברים וועגען דעם לעצטען מאַניפעסט פון סענאַטאָר באַיקאָ. די בעראַטונג האָט געדויערט אַ גאַנצען טאָג און ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצוגעבען אַ געגען-אויפרוף.

ווילנאַ—די הויפּט-שטאָט פון... ליטע

אַזוי שטעהט בפירוש אין דער ליטווישער קאָנסטיטוציע.

קאָוונאָ, 1. (ספּ. טעל.) די אָפיציעלע „עלטא" לייקענט אָפּ די ידיעה וועגען דעם, אַז ליטע זאָל האָבען רעזיגנירט פון ווילנא אין דער נייער ליטווישער קאָנסטיטוציע געפינט זיך אַ פּונקט, אַז ווילנא איז די הויפּט-שטאָט פון ליטע.

מאָנאַרכיסטישע אוקראַינישע אָרגאַניזאַציע

האָט אַ גינסטיגע שטעלונג צו דער רעגירונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

לעמבערג, 1 (טעלעפאָניש) פערגאַנגענעם זונטאָג איז אין לעמבערג פאָרגעקומען אַ קאָנסטיטואירענדע פערזאַמלונג פון דער אוקראַינישער מאָנאַרכיסטישער אָרגאַניזאַציע. עס האָבען אַנטיילגענומען 100 דעלעגאַטען פון גאַנץ מזרח-גאַליציען.

צווישען די רעזאָלוציעס געפינט זיך איינע. אין וועלכער ס׳ווערט געזאָגט, אַז די אוקראַינישע מאָנאַרכיסטישע אָרגאַניזאַציע שטעהט אויפ׳ן גרונד פון דער פּוילישער מלוכה׳שאַפט און בעציהט זיך גינסטיג צו דער רעגירונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, אַלס פּרעזידענט איז אויסגעוועהלט געוואָרען ד״ר ראַווערסקי.

געהאַנדעלט אַלס יוד און מענש

דער גענויער טעקסט פון בורצעוו׳ס בריף וועגען שוואַרצבאַרד׳ן.

פּאַריז. (י.ט.א.) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט האָט אַדוואָקאַט הענריק שליאָסבערג, בעת זיין עדות זאָגען אין שוואַרצבאַרדס פּראָצעס איבערגעגעבען דעם פּראָקוראָר אַ בריף פון בורצעוו׳ן, וואָס שילדערט די בעציהונגען פון שלום שוואַרצבאַרד צו די באָלשעוויקעס.

מיר ברענגען איצט דעם פולען טעקסט פון דאָזיגען בריף;

„דאָס אַלץ וואָס איך ווייס וועגען שוואַרצבארדן — שרייבט בורצעוו — ערלויבט מיר נישט צו מאַכען אַ השערה, אַז ער האָט געהאַט בעציהונגען מיט די באָלשעוויקעס. איך קען בשום אופן נישט בעהויפּטען, אַז שוואַרצבאַרד איז געווען אַ בלינדער אינסטרומענט, וועלכען די באָלשעוויקעס האָבען געשטויסען צום אַטענטאַט. איך צווייפעל נישט, אַז אויב ער וואָלט געפאַלען אַלס אַ קרבן פון אַזאַ פּראָוואָקאַציע, וואָלט ער זיכער אַלס איבערצייגטער אַנטי-באָלשעוויק ערקלערט דאָס פאַר׳ן געריכט.

לגבי פּעטלורא האָט שוואַרצבאַרד געהאַנדעלט, אַלס יוד, און אַלס אַ מענש, וואָס איז איבערצייגט געווען אין פּעטלוראָס שולד. דעריבער איז גאַנץ איבעריג די היפּאָטעזע וועגען פּראָוואָקאַציע. עס איז אמת, אַז באָלשעוויסטישע פּראָוואָקאַציעס האָבען זיך טיף איינגעוואָרצעלט צווישען אויסלענדער, עס איז אָבער נישטאָ קיין שום גרונד צו מיינען, אַז אויך אין דעם ענין שוואַרצבאַרד איז פערמישט אַ באָלשעוויסטישע פּראָוואָקאַציע.

די שרעקליכסטע פּאָגראָמען זענען פאָרגעקומען אונטער פּעטלוראָס הערשאַפט. אין די פּאָגראָמען האָבען זיך בעטייליגט די נאָהענסטע מיטאַרבייטער פון פּעטלוראַ. זיינער צייט איז פול וועגען דעם געשריבען געוואָרען אין די צייטונגען און פּעטלוראַ האָט זיך נישט בעמיהט אפילו צו פערענטפערן. דעריבער האָט שוואַרצבאַרד גלייך, ווי פיל אַנדערע געהאַלטען איהם פאַר אַ פּאָגראָמשטשיק.

די זעלבע מיינונג האָט געהערשט אויך אין די רוסישע קרייזען, וואָס שייך מיין בעציהונג צו שוואַרצבאַרדן קען איך מיטטיילען, אַז איך האָב זיך מיט איהם געטראָפען אין פּעטערבורג, ווען ער איז געקומען פון אויסלאַנד און האָט צוזאַמען מיט זיינע חברים בעזוכט די רעדאַקציע, וואו איך האָב געאַרבייט. איך ווייס, אַז שוואַרצבאַרד און זיינע פריינד האָבען זיך בעטייליגט אין אונזער אַנטי-באָלשעוויסטישער טעטיגקייט, זיי האָבען געשטיצט אונזער פּאָליטיק לטובת דער אַנטאַנט. חוץ דעם בעשטעטיגט דאָס אַלץ, וואָס איך ווייס וועגען שוואַרצבאַרדס לעבען אין פּאַריז, אַז ער איז געווען אַ ליבער מענש און אַ הייסער אַנטי-„באָלשעוויק".

אזהרה גדולה

מהראַבינאַט דפּה לודז.

אַזוי ווי אין לאָדז עקזיסטירט שוין מקדמונים אַן׳איסור אויף פרעמדע שחיטה און הרה״ג ר׳ אליהו חיים מייזעל זצ״ל האב״צ דפּה לאָדז האָט דעם איסור מחזק געווען. דעריבער איז דער ראַבינאַט מעורר די היגע יודישע בעפעלקערונג, אַז זיי זאָלען נגדענקען אין דעם איסור החמור, און אין קיין פאַל נישט דערוועגען צו קויפען קיין פרעמדע שחיטה, וועלכע איז אויסער׳ן איסור, אויך בחשש נבלה וטרפה און דערויף אַכטונג געבען הן ביים גענ־לער און הן ביי די קצבים, וועלכע האַקען צו געגנז צום רינד-פלייש.

אויך די וואורשטען-מאַכער ווערען געוואָרענט, נישט צו קויפען בשום אופן קיין פרעמדע שחיטה.

הרבנים הממונים עם שחיטת עופות.

מאַשיניסט

ווערט פון זאָפאָרט געזוכט אין דער דרוקעריי, פּעטריקאָווער 46.

איבערצוגעבען פון זאָפאָרט

אַ קויהלען-בודקע

אין דער געגענד פון גלובנאַ. צו ערפאַהרען זיעלאָנאַ 39, ביי פּשיטיק.

מודעה מהראַבינאַט.

צוליב די גרויסע שווערקייט ביי די שחיטה פון בהמות זונטאָג ביינאַכט, האָבען מיר פעסט בעשלאָסען פון היינט אָן אין פערלויף פון ווינטער זאָל מעהר נישט זיין קיין שחיטה זונטאָג ביינאַכט, דאַגעגען זאָל ווערען געשאָכטען פרייטאָג פריה פון 8 ביז 11 אַ זייגער, ווי אויך מאָנטאָג פריה פון 8 אַ זייגער אָן. לאָדזער ראַבינאַט.

אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער פריינדין בלומע שפּירא, צוליב׳ן טויט פון איהר

מוטער נ.ע.

זייט געטרייסט!

מ. צופּ,
ש. מאַרקאָוויטש.

די נאַציאָנאַלע אימיגראַציע-קוואָטעס.

ס'איז אויסגעאַרבייט געוואָרען א געזעץ-פּראָיעקט זיי אָפּצושאַפען.

וואַשינגטאָן, (י.ט.א.) דעם פערגאַנגענעם חודש יולי איז אַריין אין קראַפט דער געזעץ פון נאַציאָנאַלע קוואָטעס.

לויט דעם דאָזיגען געזעץ איז די אימיגראַציע-קוואָטע פאַר יעדער נאַציאָנאַליטעט בעשטימט לויט דער צאָהל פון דער בעפעלקערונג פון יעדער נאַציאָנאַליטעט אין די פעראייניגטע שטאַטען, בעת עס איז דורכגעפיהרט געוואָרען די לעצטע פאָלקס-צעהלונג. דער געזעץ האָט בעצוועקט צו פערגרעסערן די צאָהל פון די אימיגראַנטען פון די נאָרד-לענדער אויפ'ן חשבון פון די צענטראַל- און מזרח-אייראָפּעאישע לענדער.

איצט האָט דער אַרבייטס-דעפּאַרטאַמענט אויסגעאַרבייט אַ ביל, וואָס בעצוועקט אָפּצושאַפען די נאַציאָנאַלע קוואָטעס. דער ביל וועט פאָרגעלעגט ווערען אויף דער קומענדיגער קאָנגרעס-סעסיע און וועט געשטיצט ווערען דורך דעם בעקאַנטען קאָנגרעס-מאַן דזשאָנסאָן, פאָרזיצער פון דער אימיגראַציע-קאָמיסיע פון קאָנגרעס, וועלכער איז בעקאַנט אַלס אַנ'אָנהענגער פון די שטרענגסטע אימיגראַציע-געזעצען. די געגנער פון די נאַציאָנאַלע קוואָטעס וועלען אויפווייזען, אַז דער געזעץ פערגרעסערט פאַקטיש נישט די צאָהל איינוואַנדערער פון די נאָרד-לענדער. דאַגעגען פיהלען זיך פיל נאַציאָנאַליטעטען בעליידיגט פון די נאַציאָנאַלע קוואָטעס.

עס איז אָבער פאָרצוזעהען, אַז דער סענאַטאָר דיד פון פּענסילוואַניע, דער פערפאַסער פון דעם געזעץ וועגען די נאַציאָנאַלע קוואָטעס, וועט אין סענאַט שטאַרק בעקעמפען דעם נייעם ביל.

סען. דיד וועט געשטיצט ווערען דורך אַ צאָהל פּאַטריאָטישע אָרגאַניזאַציעס, פרויען-קלובען און אַנדערע 100-פּראָצענטיגע פּאַטריאָטישע אָרגאַניזאַציעס, וואָס ווילען נישט דערלאָזען אָפּשאַפען די נאַציאָנאַלע קוואָטעס.

פּ. צ.-קאָנפערענץ אין אַמעריקאַ און קאַנאַדע.

שיקאַגאָ. (יט"אַ). דאָ איז אָבגעהאַלטען געוואָרען אַ 5-טאָגיגע יעהרליכע קאָנפערענץ פון די פּועלי-ציון (רעכטע) פון אַמעריקאַ און קאַנאַדע. צו דער קאָנפערענץ זענען געקומען 75 דעלעגאַטען און זעהר פיל געסט. די קאָנפערענץ האָט געעפענט ד"ר פּאָמעראַנץ.

די עפענונגס-רעדע האָט געהאַלטען יואל ענטין פון ניו-יאָרק. מיט גרויס בעגייסטערונג איז דורך די פערזאַמעלטע בעגריסט געוואָרען ה' בערל לאָקער, וועלכער איז ספּעציעל געקומען צו דער קאָנפערענץ פון בערלין.

אנשטאַט „כל נדרי" — „שיר המעלות אַמעריקא"...

ניו-יאָרק (יט"א) דער פיהרער פון דער „געזעלשאַפט פאַר פאָרטשריט פון יודענטום" פּראָפ. מ. קאַפּלאַן, האָט דעם פערגאַנגענעם יום-כפור פעראָרדענט, אַז אין דער שוהל פון דער געזעלשאַפט זאָל מען נישט זאָגען קיין „כל נדרי", נאָר אַנשטאָט דאָס זאָל דער חזן זאָגען, מיט'ן „כל-נדרי" ניגון, פּסוק פאַר פּסוק, דאָס קאַפּיטעל ק"ל פון תהילים „שיר המעלות ממעמקים". פּראָפ. קאַפּלאַן האָט ערקלערט, אַז מיט זיין אויפטו האָט ער געשטאַרקט די רעליגיעזע געפיהלען פון די מתפללים.

אַנשטאָט די פאָרמעלע ווערטער פון „כל-נדרי" האָבען זיי געהערט די אמת'ע רעליגיעזע ווערטער פון „שיר המעלות ממעמקים" און דערביי האָבען זיי זיך אויך געפינען אונטער דעם צויבער פון דעם אוראַלטען יודישען ניגון.

10 יאָהר באַלפור-דעקלאַראַציע.

גראַנדיעזע פייערונגען אין לאָנדאָן און אין וויען.

לאָנדאָן. (יט"אַ). דער באַנקעט, וואָס ווערט צוגעגרייט דורכ'ן ענגליש-פּאַלעסטינישען קלוב לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילײ פון באַלפורס דעקלאַראַציע וועט פאָרקומען נישט דעם 2-טען, נאָר דעם 10-טען נאָוועמבער. דער טערמין פון באַנקעט איז ספּעציעל איבערגערוקט געוואָרען, כדי צו געבען די מעגליכקייט דעם ד"ר ווייצמאַן, וואָס געפינט זיך איצט אין ארץ-ישראל אין איהם זיך צו בעטייליגען.

אַלס עהרען-גאַסט וועט זיך אין באַנקעט בעטייליגען אויך לאָרד דזשעמס באַלפור. צוו. אַנדערן ווילען אַנטייל נעהמען אין באַנקעט פאָלגענדע פּערזענליכקייטען: מאַרקיז רידינג, סער הערבערט סעמיועל, סער אַלפרעד מאָנד, סער זשילבערט קלייטאָן, סער אויגרעס דידס, פיליפּ סנאָודען, פולקאָווניק וועדזשוואוד, קאָמאַנדאָר קענטוואָרט און אַנד.

די פייערונג וועט פאָרקומען אונטערן פאָרזיץ פון באַראָן דזשעמס ראָטשילד.

וויען. (יט"אַ). דעם 2-טען נאָוועמבער וועט דאָ פאָרקומען אין „קאָנצערט-הויז" אַ גרויסע פייערונג לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילײ פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע. אין דער פייערונג ווילען זיך אויך בעטייליגען אַלע מיטגלידער פון דיפּלאָמאַטישען קאָרפּוס אין וויען.

די פייערונג פון 30-יעהריגען יובילעאום פון „בונד" אין ניו-יאָרק.

ניו-יאָרק. (י.ט.א.) אין „מעקאָ-טעמפּעל" איז פאָרגעקומען אַ פייערונג לכבוד דעם 30-יעהריגען יובילעום פון „בונד". פאָרזיצער פון דער פייערונג איז געוועזען ה' כאַנין מיט אַ גרויסער רעדע איז אַרויסגעטרעטען צווישען אַנדערע ה' א. ליטוואַק, דער רעדנער האָט צווישען אַנדערן געזאָגט, אַז די בונדיסטען האָבען זיך תמיד געשטיצט אויפ'ן רעאַלען לעבען און זענען דעריבער נישט מיטגעריסען געוואָרען מיט'ן ציוניזם, די בונדיסטען גלויבען אויך נישט אין ניסים און זענען דערפאַר נישט קיין קאָמוניסטען. דער קאַמף פון „בונד" פאַר אַ נאַציאָנאַל-קולטורעלע אויטאָנאָמיע איז אין הסכם מיט די פּרינציפּען פון דעמאָקראַטיע. ה' ליטוואַק האָט מיט פּראַכטונג גערעדט וועגען „רענעגאַט ראַפּעס", וועלכער קאָן נישט מוחל זיין דעם „בונד", פאַרוואָס ער פאָדערט רעכט נישט נאָר פאַרן פּראָלעטאַריאַט, נאָר פאַר'ן גאַנצען יודישען פאָלק.

ווייטער האָבען גערעדט י. וויינבערג וועגען „כוחות פון הונדערטער יאָהרען אין 30 העלדישע יאָהר".

מיט גרויס בעגייסטערונג איז דורך די טויזענד פערזאַמעלטע אויפגענומען געוואָרען ריכטער פּענקין, וועלכער האָט גערעדט „וועגען דער גרויסער אַרמעע יודישע אַרבייטער, וואָס דער „בונד" האָט דערצויגען פאַר דער אַמעריקאַנער אַרבייטער-בעוועגונג" דער רעדנער, וועלכער פאַרנעמט זייט יאָהרען דעם פּאָסטען פון אַ ריכטער אין אַמעריקאַ האָט גענומען רעדען ענגליש. דער עולם האָט אָבער גענומען שטורמען „יודיש! יודיש!„ און דער רעדנער האָט גענומען רעדען אַ שעהנעם יודיש, וועלכער האָט אַלעמען בעוואונדערט.

אַ שעהנע רעדע אין אַ פּאָעטישער פאָרם האָט דאַן געהאַלטען דער אַרבייטער-טוער וולאַדעק.

נאָכ'ן אויסהערען די טעלעגראַפישע בעגריסונגען, וואָס זענען אָנגעקומען פון פערשידענע סאָציאַליסטישע אָרגאַניזאַציעס אין אַמעריקאַ און אין אַנדערע לענדער, האָט זיך אָנגעהויבען דער קאָנצערט-טייל שפּעטער איז אויך פאָרגעקומען אַ פייערליכער באַנקעט.

די נעכטיגע זיצונג פון דער לאָדזער קהלה-פערוואַלטונג.

(—) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער לאָדזער קהלה-פערוואַלטונג.

פּרעזעס רוס ערקלערט, אַז די זיצונג איז אַ פאָרטזעצונג, ווייל די לעצטע זיצונג איז נישט פערענדיגט געוואָרען, צוליב'ן אַראָפּרייסען דעם קוואָרום.

די דאָזאָרעס פּליוואַצקי און מינצבערג זענען געגען דעם, אַז מ'זאָל מאַכען פאָרטזעצונגען: מ'לייענט נישט קיין פּראָטאָקאָלען א.א.וו.

דאָזאָר פּליוואַצקי לעגט פאָר, אַז אַלס ערשטער פונקט פון טאָג-אָרדנונג זאָלען בעטראַכט ווערען די דרינגענדע וועגענדונגען וועגען שטיצע.

דאָזאָר ניימאַן לעגט פאָר, אַז אַלס ערשטער פונקט זאָל בעטראַכט ווערען די פראַגע וועגען איינאָרדנען די עלעקטרישע בעלייכטונג אויפ'ן בית-עולם.

דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש איז אויך געגען דעם, אַז מ'זאָל מאַכען „פאָרטזעצונגען" פון זיצונגען, אָבער נישט די „אגודה" זאָגט ער — דאַרף געגען דעם פּראָטעסטירען, ווייל זי אַליין האָט איינגעפיהרט דעם דאָזיגען סיסטעם. די היינטיגע זיצונג דאַרף פונדעסטוועגען בעטראַכט ווערען פאַר אַ פאָרטזעצונג פון דער פריהערדיגער, ווייל יענע איז אויפגעריסען געוואָרען דורך דער „אגודה".

לויט'ן פאָרשלאַג פון ד"ר ראָזענבלאַט ווערט די פראַגע אָפּגעשטימט און בעשלאָסען, אַז די זיצונג איז אַ פאָרטזעצונג.

דאָזאָר ווייצמאַן גיט אָפּ אַ בעריכט פון דער סאָציאַלער הילף-קאָמיסיע און לעגט פאָר צו בעשטימען 5.000 זל. אַ חודש צו איהר דיספּאָזיציע.

די דאָזאָרעס: קאַראָ, מינצבערג, בערגער זאָגען זיך אַרויס געגען דעם פאָרשלאַג, די לעצטע צוויי מאָטיווירען עס דערמיט, וואָס די קאָמיסיע איז איינזייטיג ביים בעשטימען די שטיצע.

דאָזאָר האָפמאַן גיט דערויף איבער פיל סצענעס, ווען די דאָזאָרעס קענישט קענענדיג צוזעהן די נויט און נישט האָבענדיג קיין מיטלען צו דיספּאָזיציע, האָבען געמוזט געבען פון אייגענע מיטלען און ווענדט זיך צו דער „אגודה", אַז זי זאָל נישט טרייבען קיין פּאָליטיק.

נאָכדעם ווי ס'רעדען נאָך די דאָזאָרעס: זעלמאַנאָוויטש, מינצבערג און ניימאַן ווערט בעשלאָסען, אַז די סאָציאַלע הילף-קאָמיסיע בעקומט צו איהר דיספּאָזיציע 5.000 זל. אַ חודש. די פערטיילונג דאַרף אָבער יעדעס מאָל בעשטעטיגט ווערען דורך דער פערוואַלטונג. צום סוף איז בעשטעטיגט געוואָרען צו דער דיספּאָזיציע פון פּרעזעס רוס 800 זל, אַ חודש אויף דרינגענדע שטיצע.

זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע.

(—) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער בודזשעט - קאָמיסיע ביי דער קהלה.

דאָזאָר קאַראָ עפענט די זיצונג און לעגט פאָר, אַז די קאָמיסיע זאָל אָננעהמען דעם בודזשעט ווי ער איז אויסגעאַרבייטעט געוואָרען אין יאָהר 1926.

די דאָזאָרעס: בערגער און ליבערמאַן זענען אַרויסגעטראָטען געגען דעם פאָרשלאַג און לעגען פאָר דעם בודזשעט בעטראַכטען פונקטענווייז.

נאָך אַ קורצען וכוח ווערט בעשלאָסען צו בעטראַכטען דעם בודזשעט פונקטענווייז.

ביים ערשטען פונקט וועגען שכירות פאַר די מיטגלידער פון ראַבינאַט, לעגט פאָר דאָזאָר בערגער צו בעשטימען אַנשטאָט דעם ביז-איצטיגען געהאַלט פון 470 זל. אַ חודש – 1000 זל

ה' ליבערמאַן שטיצט דעם פאָרשלאַג. דאַגעגען האַלט ה' האָפמאַן דעם פאָרשלאַג פאַר אַ דעמאָנסטראַטיוו און לעגט פאָר צו בעשטימען אַ הוספה פון 50 פּראָצ.

דער פאָרשלאַג ווערט אָנגענומען. צום סוף זענען נאָך בעטראַכט געוואָרען אייניגע פּאָזיציעס פון בית-עולם און בית-מדרש.

פאַרערט איבעראַל
נאָר די פּאַטענטירטע
פעלד-בעטען
Palma-Patent
פערזיגען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע
מאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען אויף 8 יאָהר
שמעטס אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל:
ניקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, קינדער-בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך מעטער-מאָס.
מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און האַנדיסקע
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.
בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך ווי דער ברוין 17 זל., פּעלדשע-בעטלעך 14 זל. —
רעעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פּרייזען.
הורט. נאָמטליכע רעפּעראַטורען. דעטייל.
לאָדז, פּולנאָצנא 24, טעלעפאָן 85=31.

אַ מביליגסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען!
קען מען קויפען אַלערליי
פוטער-וואַרען
נאָר ביי דער לאַנג-יעהריגער פירמע
ל. ב. פעפער, וואַסכאַדניאַ 42
בעמערקונג: די פיראַזשנער-וועקשע" אויס ן אָרט. די אַרבייט ווערט אויסגעפיהרט פּינקטליך און רעעל.
920

שטיהל געבעטע
פערשידענע פאַסענער פון גאָבעלין, ווי אויך גוט לעדער און מאַראָקאָ-צעראַטע שטעהט אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל
ווי אויך טאַפּעציר - געגענשטענדען
קאָזעטקעס די נייעסטע פאַסענער, מאַטראַצען אין 3 גאַטונגען אויך בעקומט מען ביי מיר סאַלאָן=גאַרניטורלעך, אויף זייד=פּאַטעליקעס, ווי אויך גאָנדאָלקעס, קאַווע-טישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטען מיט ספּרענזשינעס, אויך שטיהל צום פאָלסטערן פאַר טאַפּעצירער פערשידענע פאַסענער פון בעסטען אויסאַרבייטען האָלץ
בעקומט איהר — נאָר ביי —
ג. לעווקאָוויטש, פּולנאָצנאַ 5.

בעקאַנטמאַכונג.
צוליב דער בעקוועמליכקייט פאַר מיינע געעהרטע קונדשאַפט האָב איך איבערגעטראָגען מיין שאַמאָט-אויוועך-פאַבריק אין עקסטראַ דער שטאָדט פּיעטריקאַווער 37 ווי איך בעזיץ אַ שעהנעם אויסוואַהל פון פערשידענע שאַמאָט-אייוועז און קיכען —

שעהן און גוט מיט בעקוועמע בעדינגונגען, רעעלע בעהאַנדלונג פאַר דער גוטסקייט גאַראַנטירט.
J.N.Grynholc, Piotrkowska 37
אין הויף, רעכטע אָפיצינע
811

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 08=31
היילט נאָך אַ נאַכלעסיגע צייהן און סונדער-אַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, הייצט מיט ליכט בעשטראַהלונג, ספּעציעל פאַר ראַכאַראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן. נעמט אָן פון 9—12 פאַרמיטאָג און פון 3—7 אין אָוונד. צו ביליגע פּרייזען. 143

לאָדז. 2 נאָוועמבער 1927.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 2 נאָוועמבער 1927.

וויטאָס

שפּאַלטוּנגען און קאָאַליציעס.

עס דערנעהנטערן זיך די סיים-וואַהלען און אין אוּנזער פּאָליטישען וועלטעל ווערט לעבעדיג. פּאַרטייען האַלטען אָפּ בעראַטוּנגען, מען פּערקלערט זיך גוּט איבער די לאָזוּנגען, מיט וועלכע מען זאָל געהן צוּ די וואַהלען און אַזוי-ווי עס טרעפט זיך שטענדיג פערשידענע דעות, וואָס ציהען אין פערשידענע ריכטוּנגען, הערט מען אויך וועגען שפּאַלטוּנגען און קאָאַליציעס פון פּאַרטייען.

די סענסאַציע פון טאָג זענען נאָך אַלץ די געשעהענישען אין „פּיאַסט".

ווי עס ווייזט אויס, דערנעהנטערט זיך די ממשלה פון וויטאָס אין דער „פּיאַסט"-פּאַרטיי צוּ איהר סוף. שוין נאָך דער מאַי-איבערקעהרעניש איז וויטאָס געוועזען שטאַרק קאָמפּראָמיטירט אוּנטער דעם איינדרוּק פון פערשידענע מיסברויכען, וואָס זענען פאָרגעוואָרפען געוואָרען איהם און זיין רעגירוּנג. וויטאָס האָט זיך אָבער נאָך ווי עס איז געהאַלטען ביי דער מאַכט.

איז איצט געקוּמען סען. באָיקאָ און מאַכט וויטאָס'ן און זיין פּאַרטיי אויפסניי די זעלבע פאָרוואוּרפען, אַז די פיהרער פון „פּיאַסט" האָבען אין זין בלויז זיך צוּ זיכערען פּריוואַט-קאָנצעסיעס און פערשידענע רווחים, דאַגעגען ליגט זיי אָבער דער גורל פון פּויער אין דער לינקער פּאה.

סען. באָיקאָ איז צוזאַמען מיט נאָך עטליכע מיטגלידער אַרויסגעטראָטען פון „פּיאַסט" און ער גרינדעט איצט אַ נייע פּויערים-פּאַרטיי, וואָס וועט זיך נישט מעהר אַריינלאָזען אין קיין מאַכינאַציעס מיט די ענדעקעס, נאָר זי וועט גיכער זוכען אַ קאָנטאַקט מיט דער רעגירוּנג פון מאַרשאַל פּילסוּדסקי.

די נייע שפּאַלטוּנג אין „פּיאַסט" איז אַ טויט-קלאַפּ פאַר דעם ביז-איצטיגען ביטערען פּויערים-פיהרער וויטאָס, וועלכער וועט זיך וואַהרשיינליך איצט מוזען אָוועקריקען אָן אַ זייט, כדי צוּ פערהיטען דעם „פּיאַסט" פון אַ פולשטענדיגע צוּפאַלוּנג.

די צווייטע וויכטיגע געשעהעניש אין דער פאָרוואַהל-קאַמפּאַניע איז דער דוּרכגעפיהרטער צוזאַמענשלוּס פון די קריסטליך-נאַציאָנאַלע (כ. נ.) מיט די צוויי בעשטעהענדע קאָנסערוואַטיווע פּאַרטייען כדי מיט פעראייניגטע כחות צוּ געהן צום וואַהל-קאַמף.

די פערבינדעטע פּאַרטייען האָבען אָפּגעגעבען אַ דעקלאַראַציע וועגען זייער פּאָליטישער פּלאַטפאָרם.

מען זעהט דערפון נוּר, אַז די גרוּפּע וואַקעלט זיך איצט צווישען דעם ענדעקישען לאַגער און דעם לאַגער פון מאַרשאַל פּילסוּדסקי.

ש. ג.

Dr. H. Wołkowyski

זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19)

טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, בעהאַנדלוּנג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 4—8 אין אָוונד. פאַר פרויען פון 4 — 5 אין אַ ספּעציעלן וואַרטע-זאַל.

Dr. med. I WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לוּנגען און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלוּנגען און קינסטליכע בערג-זון.

נעהמט אָן פון 3—3 נאָכמיטאָג און פון 4—6 אין דער לעטשניצע „וואוּלקאַ"

Dr. J. POLAKOW

קינדער-קראַנקהייטען

Konstantynowska 37a,

telefon 39-75

עמפּפאַנגט פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג, אין דער לעטשניצע אויפ'ן ניעטרם מאַרק, פּעטריקאָ 294 פון 1½ ביז 3 נאָכמיטאָג. 089

די שטים פון געוויסען און דער „גלאָס פּראַוודי".

די פּוילישע פּרעסע און דער שוואַרצבאַרד-פּראָצעס.

2.

די יודען האָבען זיך מאָביליזירט... אָבער קיין איין וואָרט ווייסט נישט דער „גלאָס פּראַוודי" צוּ זאָגען וועגען דער אַלגעמיינער מאָביליזאַציע פון פּעטליוראַ'ס צד צום פּראָצעס. זיי זענען געקומען צום פּראָצעס בעוואָפענט נישט ווייניגער פון די יודען. זיי האָבען געבראַכט נישט ווייניגער עדות, וועלכע זענען אין אַ גרויסען טייל אויסגעהערט געוואָרען, להיפך צוּ די עדות פון דער פּערטיידיגוּנג. זיי האָבען אויך געבראַכט אָהן אַ שיעור דאָקומענטען (דער מיטאַרבייטער פון „גלאָס פּראַוודי" טשעסלאַוו פּאָזנאַנסקי האָט בעזאָרגט פאַר זיין צד גאַנצע אַרכיוועו און האָט נישט דוּרכגעלאָזט קיין מאָמענט בעת די געריכטס-פערהאַנדלוּנגען אויף אוּנטערצוּריקען קאָמפּיטשי'ן אַ פּאַפּירעט) די בעשוּלדיגוּנג געגען שוואַרצבאַרד'ן איז געלעגען אין געביטע הענד פון פּראָקוראָר אין צוויי גלענצענדע ציוויל-מאָהנער, וועלכע זענען געווען, נישט ווייניגער, ווי מאָרעס פעהיג צוּם אָנגריף און דעפענזיווע. פּעטליוראַ'ס צד האָט געהאַט אפשר אַ „בעסערע פּרעסע", ווי שוואַרצבאַרד („עקאָ דע פּאַרי", פיגאַראָ", די גאַנצער פּאַריזער בולוואַר-פּרעסע, די אוּקראַאינישע און די גאַנצע כמעט פּוילישע פּרעסע) ס'איז נישט די שולד פון טשעסלאַוו פּאָזנאַנסקי'ן און זיינע פריינד, וואָס אויף אָם דער קאָלאָסאַלער מאָביליזאַציע האָבען די סענער געשוואוירענע דאָך געענטפערט: שוואַרצבאַרד איז אוּמשוּלדיג.

*

„אין אוּנזערע אויגען האָט דער גרויסער קריג פערשלוּנגען נישט 80 טויזענד ווי ס'בעהויפּטען די יודען, נאָר 20 מיליאָן מענשען... קיינער פון די שוּלדיגע איז נישט גע'משפּט געוואָרען", אַזוי שרייבט „גלאָס פּראַוודי", און די פּעדער פון'ם מ אָ ר אַ ל י ש ע ן סענאַטאָר איז נישט צוּבראָכען געוואָרען ביים אָנשריי-בען די דאָזיגע הויך-אוּנמאָראַלישע ווערטער. „גלאָס פּראַוודי" מישט דאָ צוּנויף די קריגס-נפאַלענע יודען. אין קריג זענען אוּמגעקומען נישט 80 און נישט 100 טויזענד נאָר אָהן אַ סך מעהר). און די פּאָגראָם-קרבנות און מאַכט נישט דעם מינדעסטען פּרוּב אָפּצוּזונדערן איינס פון'ם אַנדערן, מ'קען זיך בעצי-הען צוּם קריג ווי מ'וויל — אָבער מען דאַרף באמת האָבען פּערמישט אַלע בע-גריפען וועגען מאָראַל, כדי צוּ מעסטען מיט איין מאָס געפאַלענע אין קריג און פּאָגראָם-קרבנות. פּאָגראָם איז נישט קיין קריג, נאָר אַ מורא'דיג פערברעכען, וואָס ווערט בעגאַנגען דוּרך בעסטיעס אין מענשען-געשטאַלט אַקעגען אוּמשוּלדיגע און ווערלאָזע. אין פּראָסקוראָוו און אין אַלע אַנדערע שטעדט און שטעדטלעך פון אוּקראַאינע זענען נישט פאָרגעקומען קיין קאַמפען צווישען צוויי צדדים, נאָר חיות האָבען געקוילעט, געהאַקט הענד און פיס, געשנייטען צוּנגען ביי שוואַכע ווערלאָזע און מאַכטלאָזע זקנים און קינדער, געשנייטען ברוסטען ביי פרויען געשענדעט פרויען און מיידלעך. שטעלען אין איין שורה די זעלבער פון די פערשידענע אַרמייען מיט די פּאָגראָם-באַנדיטען הייסט אָנטאָן אַ שטערבליכע בע-ליידיגונג אַלע פעלקער פון דער וועלט. די שוּלדיגע אין קריג וועט משפּט'ען די געשיכטע, די שוּלדיגע אין פּאָגראָמען זענען די געמיינסטע קרימינעלע פערברעכער, פאַר וועלכע ס'איז נישטאָ קיין שום פערענטפערוּנג. און דאָס מאַכט זיך דער „גלאָס פּראַוודי" נישט פערשטעהן!

*

„גלאָס פּראַוודי" איז איבערצייגט, אַז דער פּאַריזער אוּרטייל וועט אין דער מינדעסטער מאָס נישט מיטהעלפען צוּ דער פערמיידוּנג פון וויטערדיגע פּאָגראָמען. און דאָס איז דערפאַר, ווייל דער פּראָצעס איז פאָרגעקומען נישט פאַר געשוואוירענע ריכטער אין פּראָס-קוראָוו, נאָר אין פּאַריז. צוּ פערגלייכען עס מיט דעם עפעקט, וועלכען ס'וואָלט געהאַט די פערהאַנדלוּנג פון ווילהעלם'ן דוּרך אַ געריכט פון דער אַנטאַנטע. ד'ער פערגלייך איז פּונקט אַזוי פאַלש, ווי דאָס פערגלייכען די פּאָגראָם-קרבנות מיט די קריגס-געפאַלענע. ווילהעלם'ען וואָלט גע'משפּט אַן אייגענזייטיג געריכט פון זיינע שונאים, און שוואַרצבאַרד'ס פּראָצעס האָט גע'משפּט אַ נייטראַל געריכט, וואָס איז ווייט פון די ליידענשאַפטען פון ביידע צדדים. ווילהעלם פאַר'ן געריכט פון דער אַנטאַנטע וואָלט געווען אַ קריגס-געפאַנגענער, אין וועלכען די פּאָליטישע בעגעגער פון זיין פאָלק ווילען נקמה נעמען; אין שוואַרצבאַרד'ס פּראָצעס זענען אויף דער בעשוּלדיגוּנגס-באַנק געזעסען פּאָגראָם-באַנדיטען פאַר פערברעכענס, וואָס האָבען נישט קיין גלייכענס אין דער קרימינעלער געשיכטע.

*

צי וועט דער פּראָצעס פערהיטען פאַר וויטערדיגע פּאָגראָמען — דאָס איז באמת אַ פראַגע.

דער פּראָצעס איז מצד די יודען געפיהרט געוואָרען מיט גרויס טאַקט און פערשטענדניש. קיינער פון די יודישע עדות איז נישט אָנגעפאַלען אויפ'ן אוּקראַאינישען פאָלק. פערקעהרט, מאַסגע-בענדע און אויטאָריטאַטיווע יודישע עדות האָבען אוּנטערגעשטראָכען זייערע סימפּאַטיעס צוּ די אוּקראַאינער און צוּ דער אוּקראַאינישער בעפרייאוּנגס-בעוועגוּנג דער זשעסט פון טאָרעס'ן האָט אויף אַלעמען געמאַכט אַ טיפען און בעלעהרענדען איינדרוּק. דער פּראָצעס קאָן ברענגען צוּ אַן אויסלייטערוּנג פון דער אַטמאָספערע, וואָס האָט זיך געשאַפען צווישען ביידע פעלקער. פיל אוּקראַאינער האָבען פון לאַנג געוואָלט זיך בעפרייען פון דער שווערער געוויסענס-לאַסט, מיט וועלכער ס'האָט אויף זיי געדרוּקט דער זכרון פון די פּאָגראָמען. באַלד נאָכ'ן פּראָצעס האָבען מיר געזעהן פערגנוּגטי-גע שטימען מצד אָנגעזעהענע אוּקראַאינער. אָבער צווישען ביידע פעלקער שטעהען אַזעלכע געגענזייטיגע פריינד, ווי דער „גלאָס פּראַוודי" וועלכער פער-ענדיגט זיין אַרטיקעל מיט פאָלגענדע ווערטער: מעגליך, אַז די אוּקראַאינישע עמיגראַנטען וועלען פערגעסען די פער-ביטערוּנג, וועלכע ס'האָט ביי זיי אַרויס-גערופען דער אוּנגעראָטערטער און נישט פערדינטער אָנפאַל מצד די יודען... מעגליך אָבער, אַז עס וועט געשעהן גאָר עפּעס אַנדערש...

אַדוואָקאַטען האָבען ליב צווישען זיך צוּ דערצעהלען אַזאַ אַנעקדאָט: פאַר אַ געריכט איז אַמאָל געשטאַנען אַ פערברע-כער, וועלכער איז געווען בעשוּלדיגט אין זעהר אַ שווערען פערברעכען. ער האָט זיך אין זיין פערברעכען מודה גע-ווען. נאָר אָט האָט דער אַדוואָקאַט זיי-נער געענדיגט די פערטיידיגוּנגס-רעדע און דער פאָרזיצער ווענדעט זיך צום בע-שוּלדיגטען, וואָס ער האָט צוּ זאָגען אין זיין לעצטען וואָרט. דער בעשוּלדיגטער שטעלט זיך אויף און זאָגט: לכתחילה האָב איך געמיינט, אַז איך בין בעגאַנ-גען אַ פערברעכען, נאָר איצט, אויסהע-רענדיג די רעדע פון מיין אַדוואָקאַט, זעה איך, אַז איך בין אוּמשוּלדיג...

דער „גלאָס פּראַוודי" זעהט אין פּאַ-ריזער פּראָצעס נישט עפּיס אַנדערש, ווי אַנ'אוּנגעראָטערטען און נישט פערדינ-טען אָנפאַל פון די יודען אויף די אוּ-קראַאינער. די דאָזיגע איינרעדעניש איז געפיהרט געוואָרען סיסטעמאַטיש, קונ-ציג און געשיקט. דאָס קאָן ווירקען. די רעדע פון אַ קונציגען אַדוואָקאַט קאָן איבערצייגען, אַז קיין פערברעכען איז נישט בעגאַנגען געוואָרען, נאָר ס'איז פאָרגעקומען אַ „נישט-פערדינטער אָנ-פאַל". אויף איהם, אויף דעם דריטען צד וועט פאַלען אַ גרויסער חלק פון דער אחריות פאַר די עווענטועלע וויטערדי-גע געשעהענישען.

ל. בראַנט

ערב פּאַרלאַמענט-וואַהלען אין פראַנקרייך.

דער שליסעל צוּ דער אַלגעמיינער פּאָליטיק ליגט אין די הענד פון די ראַדיקאַלען און סאָציאַליסטען.

דאָנערשטאָג, דעם 3. נאָוועמבער וועט זיך ווידער צוזאַמענקומען דער פּאַרלאַמענט אין פראַנקרייך. הייַנטיגעס מאָל וועט די פּאָליטישע סענסאַציע זיין נישט די ביודזשעט-דעבאַטען, נאָר די פּאָרבערייטוּנגען צוּ די נייע וואַהלען.

ביי די איצטיגע כוחות-פערהעלטני-שען אין פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט, ליגט דער שליסעל פון דער אַלגעמיי-נער פּאָליטיק אין די הענט פון די ראַדיקאַל-סאָציאַליסטען, וועלכע דעצי-דירען אין אַלע פּאָליטישע קאָמבינאַ-ציעס. ס'איז דערפאַר אויך פערשטענד-ליך, פאַרוואָס זייער קאָנגרעס האָט אויף זיך געצויגען די אויפמערקזאַמקייט פון אַלע פּאָליטיקער אין פראַנקרייך.

די ראַדיקאַלען טיילען זיך אייגענט-ליך אויף 3 גרוּפּען. בראש פון דעם רעכטען פליגעל שטעהט דעפּ. פראַנק-לין-בויאָן. די דאָזיגע גרוּפּע, וואָס איז די קלענסטע, איז אַ געגנערין פון יע-דער מיטאַרבייט מיט די סאָציאַליסטען. און ווענדט זיך אַלץ מעהר אויף רעכטס, אַזוי אַז מ'קען זי שוין אייגענטליך בעטראַכטען אַלס שטעהענדיגע אויסער דער פּאַרטיי.

דער פיהרער פון'ם ראַדיקאַלען פלי-געל, וואָס איז פאַר אַ נאָהענטער מיט-אַרבייט מיט די סאָציאַליסטען איז הערריאָ. די אָנפיהרוּנג מיט דער דאָזיגער גרוּפּע געהט איצט איבער צוּם יוּנגען דעפּוטאַט דאַלביע, וועלכער פיהרט אַנ'ענערגישע טעטיגקייט און האָט אויסזיכטען צוּ ווע-רען דער פיהרער פון דער גאַנצער פּאַרטיי.

אינמיטען פון די דאָזיגע 2 גרוּפּען גע-פינט זיך דער אַזוי גערופענער צענטער מיט די דעפּוטאַטען סאַראָ און שמוטאַם. אָט צווישען די דאָזיגע 3 גרוּפּען וועט פאָר קומען דער שאַרפער קאַמף, וואָס קען דערפיהרען צוּליב די שטאַרקע מיינוּנגס-פערשידענהייטען צוּ אַ שפּאַלטוּנג.

פון די בעשלוּסען פון דעם קאָנגרעס וועגען דער מיטאַרבייט מיט די סאָציאַ-ליסטען, איז אָפּהענגיג: דער אויסגאַנג פון דער גאַנצער וואַהל-קאַמפּאַניע, פון דער אינערליכער פּאָליטיק, וואָס וועט זיך איינשטעלען אין פראַנקרייך און פון דער אויסערליכער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק, וואָס וועט זיין אַ פּועל יוצא פון דעם.

ס'איז דערפאַר אינטערעסאַנט, ווי אַזוי עס פערהאַלטען זיך צוּ דער פראַגע וועגען מיטאַרבייט דער צווייטער צד — די סאָציאַליסטען. אויך ביי זיי איז די שטעלוּנג נישט קיין איינהייטליכע. פאָל באָנקור איז אַנ'אָנהענגער פון אַ נאָהענטער מיטאַרבייט מיט די ראַדיקאַלען, און נאָך די וואַהלען זאָל געשאַפען ווערען אַ קאַבינעט פון די צוויי גרוּפּען, דער לאָזוּנג פון דער דאָזיגער גרוּפּע איז דער קאַמף מיט רי קאָמוניסטען.

אויף דעם צווייטען פליגעל געפינט זיך קאַשען, וואָס פּראָפּאַגאַנדירט אַ דער-נעהנטערוּנג מיט די קאָמוניסטען, בפרט דאָרט, וואו אַ קאָנטער-קאַנדידאַט איז אַ בירגערליכער. די דאָזיגע גרוּפּע איז געגען אַ מיטאַרבייט מיט די ראַדיקאַלען.

די צענטער-גרוּפּע רעפּרעזענטירט לעאָן בלום. דאָס איז די שטאַרקסטע גרוּ-פּע, וועלכע וועט האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג. לעאָן בלום'ס פּראָגראַם זעהט פאַר די שאַפוּנג פון אַ ריין-סאָציאַליס-טישער רעגירוּנג. בנוגע די ראַדיקאַלען איז ער אַנ'אָנהענגער פון אַ לויזער פּאַר-לאַמענטאַרישער מיטאַרבייט. ער האַלט פאַר מעגליך, בעת די וואַהלען אין איי-ניגע וואַהל-קרייזען צוּ שליסען אָפּמאַ-כען מיט די ראַדיקאַלען און אַרויסשטע-לען געמיינזאַמע קאַנדידאַטען.

דער שטאַרקער אויטאָריטעט און די פּאָפּולאַריטעט פון לעאָן בלום וועט וואַהר-שיינליך ברענגען צוּ דעם, אַז זיין שטע-לוּנג וועט ווערען די אָפיציעלע שטע-לוּנג פון דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי אין פראַנקרייך. דאָס וועט דעצידירען דער פּאַרטיי-קאָנגרעס, וואָס וועט פאָר-קומען אַרום ניי-יאָהר.

פון די בעשלוּסען פון די דאָזיגע צוויי קאָנגרעסען וועט אָפּהענגיג זיין דאָס אויסשטאַלטען זיך פון דער פּאָליטישער פיזיאָנאָמיע פון פראַנקרייך, וואָס וועט האָבען אויך אַ גרויסע השפּעה אויף די אינטערנאַציאָנאַלע בעציהוּנגען.

ק. פ.

קאַנאַדער רעגירוּנג מאַכט נאָך

די פעראייניגטע שטאַטען און שיקט איינינע דאָקטוירים אין די אייראָפּעאישע האַפענס.

אָ ט אַ וו אַ, (יט"א) דער אימיגראַציע-אַמט פון דער קאַנאַדער רעגירוּנג האָט בעשלאָסען נאָכצוטון דעם אויפטוּ פון די פעראייניגטע שטאַטען, אַז דער גע-זוּנד-צושטאַנד פון די עמיגראַנטען זאָל אוּנטערזוּכט ווערען אין די אייראָפּע-אישע האַפענס, איידער זיי זעצען זיך אויף די שיפען. צוּ דעם צוועק זענען בעשטימט געוואָרען 20 דאָקטוירים, וועלכע זענען שוין אָפּגעפאָהרען קיין אייראָפּאַ און וועלען זיך געפינען אין די אייראָפּעאישע האַפען-שטעט. חוץ דעם וועט זיך געפינען אין איינעם פון די אייראָפּעאישע האַפען-שטעט אַ הויפּט-געזוּנדהייטס-אינספּעקטאָר, וועלכער וועט דאַרפען ענטשיידען אין אַ פאַל, ווען אַנ'עמיגראַנט וועט זיך בעקלאָגען אויף דער האַנדלוּנג פון איינעם פון די קאַ-נאַדער דאָקטוירים. אָהן אַ פריהערדיגער געזוּנדהייטס-אוּנטערזוּכוּנג וועט קיין שום עמיגראַנט נישט אַרויפגעלאָזט ווערען אויף אַ שיף, וואָס געהט אָפּ קיין קאַ-נאַדע.

לאָדז
2 נאָוועמבער 1927

דאָס לאָדזער לעבען

לאָדז
2 נאָוועמבער 1927

2
מיטוואָך
ז
מרחשון תרפ"ט

נאָוועמבער
זון-אויפגאַנג 6.14
זון-אונטערגאַנג 4.25
לענג פון טאָג 10.11

ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע ◆ פייערונגען לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעאום פון דער

באַלפור-דעקלאַראַציע

אָרגאַניזיר-קאָמיטעט פון די באַלפור-פייערונגען אין לאָדז.

פּראָגראַם:

I.

דאָנערשטאָג, 11 אַ זייגער פריה — שילער-צוג צו דער סינאַגאָגע אויף קאָשטשושקי-אַליע, וואו עס וועט פּאַרקומען אַ פייערונג פאַר דער שול-יוגענד.

II.

7 אַ זייגער אין אָוונד —

יוגענד-פאַקעל-צוג

דורך די גאַסען פון דער שטאָדט צום פילהאַרמאָניע-זאַל.

III.

8.30 אַ זייגער אָוונד —

פייערליכע אַקאַדעמיע

אין פילהאַרמאָניע-זאַל (נאַרוטאָוויטשאַ 20).

1) רעדנער: דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט, דעפּ. א. לעווינסאָן, ד"ר מ. הינדעס (וואַרשאַ): א. נייפעלד (וואַרשאַ); 2) אָרקעסטער פון יודישען טורן-און ספּאָרט-פעראיין „מכבי" (בר-כוכבא); 3) כאָר פון שומרים-פערבאַנד.

בילעטען צו דער אַקאַדעמיע שוין צו בעקומען אין ציוניסט. ביוראָ (צעגעלנ. 4), אין „מזרחי" (קילינסקי 44) „התאחדות" שענקעוויטשאַ 3/5.

מיניסטער סקלאַדקאָווסקי אין לאָדז.

(§) נעכטען 5 אַ זייגער איז דער אינערן - מיניסטער סקלאַדקאָווסקי צוזאַמען מיט זיין פרוי געקומען קיין לאָדז, ער איז אָפּגעשטיגען אין גראַנד-האָטעל, וואו ס'איז פאָרגעקומען אַ מיטאָג מיט'ן אנטייל פון פאָרשטעהער פון דער מאַכט. 7 אַ זייגער איז מיניסטער סקלאַדקאָווסקי אָפּגעפאָהרען קיין וואַרשאָ. דער ציל פון אינערן-מיניסטער'ס בעזוך אין לאָדז איז נישט בעקאַנט.

צענטער-בלאָק פון די פוילישע פּאַרטייען אין נייעם שטאָט-ראַט.

(:) עהערנעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון די רעכטע פראַקציעס פון ניי-געוועהלטען שטאָט-ראַט. אין דער זיצונג האָבען אָנטייל גענומען: די „רעסורסע", כ. ד., נ. פּ. ר, לינקע און דער אינוואַליד. ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען שאַפען אַ צענטרום-בלאָק אין שטאָט-ראַט. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען נישט אָנצונעהמען קיין אַמטען פון לאַוויקעס אין נייעם מאַגיסטראַט. די פראַגע וועגען שאַפען אַ שטענדיגען בלאָק וועט בעטראַכט ווערען אויף דער נאָהענטסטער זיצונג.

פייערונג

צום אנדענקען די געפאַלענע אין יאהר 1905.

(§) נעכטען אין חגא פון „זאַדושקי" איז אין קאָנסטאַנטינער פּאָלעסיע פאָרגעקומען אַ פייערליכע בעעהרונג פון אַנדענקען פון די געפאַלענע אין 1905 קעמפער פאַר דער פרייהייט פון פוילען בעת דער צאַרישער רעגירונג.

אַרום 10 אַ זייגער אין דערפריה איז פונ'ם לאָקאַל פון די געוועזענע פּאָליטישע אַרעסטירטע אויף קאָפּערניק-גאַס אַרויסגעגאַנגען אַ פייערליכער צוג מיט אַנ'אָרקעסטער און פעהנער.

דער צוג איז געגאַנגען דורך פאַנסקע גאַס און קאָנסטאַנטינער צום דענקמאָל פון די געפאַלענע קעמפער. אין דער פייערונג האָבען אַנטייל גענומען אַ חוץ דעם פעראיין פון געוועזענע פּאָליטישע אַרעסטאַנטען, אויך דער קרייז-קאָמיטעט פון פּ.פּ.ס., די קרייז-קאָמיסיע פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, דער פעראיין פון די אָנגעשטעלטע אין די אַנשטאַלטען פון עפענטליכען געברויך, און אָפּהענגיגע סאָציאַליסטען, נ.פּ.ר.-לעוויצע און אַ פיל טויזענד-קעפּיגער אַרבייטער-עולם. צופוסענס פון דענקמאָל האָט מען אַוועקגעלעגט אַ סך בלומען און קרענץ. עס זענען אַרויסגעטרעטען מיט רעדעס: סטאַראָסטע זשעוואָרסקי, אַדוואָקאַט פּיאָטר קאָהן, וויצע-פּרעזידענט וואָיעוואָדסקי און האַנעמאַן.

אַ נייע יודישע באַנק.

דורך דער איניציאַטיווע פון אייניגע אָנגעזעהענע היגע אָרטאָדאָקסישע עסקנים איז אין אונזער שטאָדט געלעגט געוואָרען דער פונדאַמענט צו אַ נייער יודישע קאָאָפּעראַטיוון-באַנק.

דינסטאָג איז אין לאָקאַל פון דער „אגודה" פאָרגעקומען אַ גרעסערע בעראַטונג און אויפ'ן אָרט איז געצייכענט געוואָרען פאַיען אין אַ סומע פון אייניגע צעהנדליג טויזענד זלאָטעס.

קאָנטראָלע פון רעזערוויסטען.

(מ) היינט, מיטוואָך, דעם 2. נאָוועמבער דאַרפען זיך שטעלען צו די קאָנטראָל-קאָמיסיעס פאָלגענדע רעזערוויסטען און לאַנד-שטורם (פּאָספּאָליטע-רושעניע).

קאַטעגאָריע **A**, **C** און C1 פון יאָהרגענג 1901, 1899, 1887 אַלע אָהן אונטערשיד, און די יאָהרגענג 1890 ביז 1898, וועלכע האָבען זיך אין די יאָהרען 1925 און 1926 געדאַרפט צושטעלען און צוליב געוויסע סיבות זיך נישט צוגעשטעלט.

די וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ. ק. או **I** (פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט 2, 3, 5, 8, 9 און 11).

יאָהרגאַנג 1899 מיט די פאַמיליען-נעמען Mi ביז Mz, אין די קאַשאַרען פון 31-טען פּולק. (קאָנסטאַנטינער 62).

יאָהרגאַנג 1901 מיט די פאַמיליען-נעמען A, C און E אויף לעשנאָ 7/9 (קאַשאַרען פון 28 פּולק).

די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פונ'ם פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט 7 יאָהרגאַנג 1899 מיט די פאַמיליען-נעמען T ביז Z אין לאָקאַל קאָנסטאַנטינער 81, (קאַשאַרען פון 4 סאַניטאַרען באַאָן.

יאָהרגאַנג 1901 מיט די פאַמיליען-נעמען A ביז J אויף לעשנאָ 7/9 (קאַשאַרען פון 28 פּולק).

דאָנערשטאָג דעם 3 נאָוועמבער: די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ.ק.או **I** (פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען 2, 3, 5, 8, 9 און 11) יאָהרגאַנג 1899 מיט די פאַמיליען-נעמען N און O אויף קאָנסטאַנטינער 62 (קאַשאַרען פון 31 פּולק).

יאָהרגאַנג 1901 מיט די פאַמיליען-נעמען אויף B אויף לעשנאָ 7/9 (קאַשאַרען פון 28 פּולק).

די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ.ק.או I. פּאָליציי קאָמיסאַריאַט 10 יאָהרגאַנג 1899 מיט די פאַמיליען-נעמען A ביז J אויף קאָנסטאַנטינער 81 (קאַשאַרען פון 4 סאַניטאַרען באַאָן).

פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט **I**, יאָהרגאַנג 1901 מיט די פאַמיליען-געמען K ביז P אויף לעשנאָ 7/9 (קאַשאַרען פון 28 פּולק).

די קאָנטראָל-קאָמיסיעס הויבען זיך אָן פּינקטליך 9 אין דערפריה. די רעזערוויסטען דאַרפען זיך צושטעלען פּינקטליך מיט זייערע מיליטערישע און פּערזענליכע דאָקומענטען.

* * *

די לאָדזער ד. אָ. ק. בעט אונז מיטצוטיילען: צוליב דעם וואָס ביים אויסטייטשען די מעלדונגען וועגען צושטעלען זיך צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען, קומען פאָר מיספערשטענדנישען, ערקלערט די ד. אָ. ק. אַז צו די איצטיגע קאָנטראָל - פערזאַמלונגען דאַרפען זיך שטעלען:

1. רעזערוויסטען און לאַנדשטורם (פּאָספּאָליטע רושעניע) מיט געוועהר פון די קאַטעגאָריעס A C און C1 פון די יאָהרגענג 1901, 1899 און 1887 אַלע אָהן אונטערשיד, אונאָפּהענגיג פון דעם צי זיי האָבען זיך שוין אַמאָל צוגעשטעלט צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען צי נישט, און צי זיי האָבען שוין דורכגעמאַכט די מיליטערישע איבונגען.

2. רעזערוויסטען און לאַנדשטורם (קאַטעגאָריע A C און C1) פון די יאָהר-גענג 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897 און 1898, וועלכע האָבען זיך געדאַרפט צושטעלען צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען אין די יאָהרען 1925 און 1926 און האָבען זיך דאַמאָלס נישט צוגעשטעלט צוליב וועלכע ס'איז נישט איז סבה,

ווען דאַרף געצאָהלט ווערען די הכנסה-שטייער?

דעם 1-טען נאָוועמבער דאַרפען איינצאָהלען דעם שטייער נאָר די שטייער-צאָהלער, וואָס האָבען בעקומען צאָהלונגס-נאָקאַזען נאָך פאַר'ן 15-טען אָקטאָבער, דאַגעגען די אַלע, וועלכע האָבען בעקומען די נאָקאַזען נאָכ'ן 15-טען אָקטאָבער, האָבען דאָס רעכט איינצוצאָהלען דעם שטייער אין משך פון 30 טעג, רעכענענדיג פון דער דאַטע ווען דער נאָקאַז איז צוגעשטעלט געוואָרען.

אויב, למשל, עמיצער האָט בעקומען דעם נאָקאַז דעם 16-טען אָקטאָבער, האָט ער דאָס רעכט די סומע צו בעצאָהלען ביז'ן 15-טען נאָוועמבער. אויסערדעם האָבען אַלע שטייער-צאָהלער אַ הנחה-טערמין פון 14 טעג אין משך פון וועלכע זיי האָבען דאָס רעכט איינצוצאָהלען דעם שטייער אָהן שטראָף. אַזוי אַרום האָבען אויך די שטייער-צאָהלער, וואָס האָבען בעקומען די „נאָקאַזען" פאַר'ן 15-טען אָקטאָבער, דאָס רעכט איינצוזאָהלען דעם שטייער אָהן שטראָף ביז'ן 14-טען נאָוועמבער. פון דער אַנדערער זייט אָבער, האָבען די שטייער-אַמטען דאָס רעכט אויפצומאָהנען מיט צוואַנג דעם שטייער שוין צומאָרגענס נאָכדעם, ווי דער שטייער ווערט פעליג נישט וואַרטענדיג אויף די 14 הנחה-טעג. אין אַזאַ פאַל קומט שוין צו 5 פּראָצענט עקזעקוציע-קאָסטען.

אין אַלע פאַלען אָבער אונאָפּהענגיג פון דער דאַטע, ווען דער נאָקאַז איז צוגעשטעלט געוואָרען, האָט יעדער שטייער-צאָהלער דאָס רעכט אָנצוגעבען אַ רעקורס אין משך פון 30 טעג.

* * *

לויט אַ פעראָרדנונג פון פינאַנץ-קאַמער קענען די שטייערען, וואָס פאַלען אויס צו צאָהלען דעם 1. אָדער 15. פון חודש געצאָהלט ווערען מיט אַ טאָג שפּעטער, אויב דער טאָג פאַלט אויס זונטאָג אָדער אַ חגא.

דער שטייער קאָן דעריבער נאָך איינגעצאָהלט ווערען היינט אָהן שטראָף.

אויף אַ שווינדלערישען אופן צוגערויבט געלד

ביי אַ פּראָווינצער יודישען סוחר'טע.

(—) ווידער קומט אויס צו נאָטירען אַנ'אַלט-נייען שווינדעל, דורך וועלכען ס'איז געפאַלען אַלס קרבן די סוחר'טע פון קאָלאָ, רבקה ראָזענטאַל.

פרוי ראָזענטאַל האָט נעכטען פאַרמיטאָג געקויפט אַ טראַנספּאָרט ניי-נאַרען אין געשעפט פון נייפעלד אויף פּעטריקאָווער 16, אַרויסגעהענדיג פון געשעפט האָט אַ יוד מיט אַ לאַנגער קאַפּאָטע פערהאַלטען די פרוי ראָזענטאַל און פאַרגעלעגט אַ טראַנספּאָרט פון דעמזעלבען נאַרען אויף אַ פיל ביליגערען פּרייז. פרוי ראָזענטאַל האָט זיך געלאָזט צורעדען און איז אַוועק מיט דעם יוד אויף נאָוואָמיעסקאַ גאַס אָנקוקען די סחורה.

אויפ'ן וועג האָט זיי אויסגעמיטען אַ קריסט, וועלכער האָט פאַר זייערע פיס אַראָפּגעלאָזען אַ קליין פּעקעלע, דער יוד האָט שנעל אויפגעהויבען דאָס פּעקעלע און צוזאַמען מיט פרוי ראָזענטאַל אַריין אין אַ טייער אָנקוקען די מציאה. דערביי האָט דער יוד געדאַנקט און געלויבט דעם וואָס לעבט אייביג, וואָס אין זכות פון דער פרוי ר. האָט ער געפונען אַ כשר'ע מציאה. ווען די צופרידענע געפינער האָבען זיך גענומען אויפפּאַקען דאָס פּעקעל, איז פּלוצלונג אַריינגעלאָפען, אַ פערסאָפּעטער דערזעלבער קריסט, וואָס האָט אַראָפּגעלאָזען דאָס פּעקעלע און האָט זיך געריסען די האָר פון קאָפּ:

— געוואַלד, איך האָב פערלוירען 8 טויזענד זלאָטעס. מ'האָט מיר געזאָגט, אַז איהר האָט דאָס געפונען.

פערשטעהט זיך, אַז מען האָט גלייך איהם אָפּגעגעבען די מציאה, דער קריסט האָט זיך אָבער געוואָלט איבערציילען, צי ס'פעהלט איהם נישט עפּיס און האָט רעווידירט דעם יוד און די פרוי, דאַנקענדיג די געפינער איז דער קריסט אַ צופרידענער אַוועק, און אַ ווײַלע אַרום איז אויך נעלם געוואָרען דער יודישער סוחר.

ווען די פרוי ראָזענטאַל האָט דערנאָך אַריינגעקוקט אין איהר געלד - ביי-טעלע האָט זיך געפונען עטליכע שטיקלעך פּאַפּיר אַנשטאָט די 300 זל. און 5 דאָלאַר, וואָס זי האָט דאָרטען געהאַט.

Dr. RÓŻAENA

ספּעציאַליסט פאַר הויט - ווענערישע קראַנקהייטען און מענער שוואַכע.

פריער מיט קוואַרץ-שטראַהלען און רענטגען

Dzielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98

צוריקגעקעהרט.

קבלת-פּנים פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 4—5

הייס-לופט באַהאַנדלונג [illegible]

ערפאָלג אין לעבען

איז גאַראַנטירט דעם, וואָס עסט

שאָקאָלאַד

Plutos

דאָס ערמוטיגט, קרעפטיגט און פערשאַפט אַ גוטע שטימונג.
דערמיט איז דער ערפאָלג געזיכערט.

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: מ. עפּשטיין (פּיעטריקאָווער 225); מ. באַרטאָשעווסקי (פּעטריקאָווער 95); מ. ראָזענבלום ציגעלגאַס 12); גאָרפיין (ווסכאָדניאַ 54); קאָפּראָווסקי נאָוואָמיעסקאַ 15).

געענדיגט דער הונגער-שטרייק אין טורמע אויף גדאַנסקאַ-גאַס.

(:) די פּאָליטישע אַרעסטירטע, וועלכע פיהרען דעם הונגער-שטרייק אין טורמע אויף גדאַנסקאַ-גאַס האָבען נעכטען אָנגעפרעגט ביים פּראָקוראָר מאַרקאָווסקי וועגען זייערע פאָדערונגען, דער פּראָקוראָר איז געקומען אין טורמע און ערקלערט אַ דעלעגאַציע פון די הונגערנדע אַרעסטאַנטען, אַז נאָך אַ פערשטענדיגונג מיט'ן יוסטיץ-מיניסטעריום קען ער נישט מעהר נאָכגעבען ווי איין פאָדערונג ביטען שטרוי אין די שעניקעס.

די אַרעסטאַנטען האָבען באַשלאָסען צו פערענדיגען דעם שטרייק און נעכטען האָבען זיי שוין געגעסען אָוונדברויט.

ספּאָרט.

ל.ק.ס. I — ל.ט.ס.ג. 0:2
ווידזעוו — ג.מ.ס. 1:2

Dr. med. **H. Bornstein**

ווענערישע און נערווען-קראַנקהייטען

זאַוואַדסקאַ (קרוטקאַ) 9, טעל. 23-06

נעהמט אָן פון 7—8 אָוו. 888

טראגישע מיספערשטענדניש

מיט'ן געפונענעם טויטען קערפער אין קאנסטאנטין.

דער טויטער איז נישט קיין יוד, נאר א דייטש אדאלף אנדערש פון לאדז. — אנדערש איז דער מערדער פון יוזעפא טאמאשעווסקא, פאמארסקא 87.

זעלטענער סענסאציאנעלער פאל אין דער קרימינעלער כראניק.

דאס טראגישע געהיימניש מיט'ן געפונענעם בר-מנן אויפ'ן קאנסטאנטינער יודישען בית-עלמין איז אויפגעקלעהרט געווארען. ביז איצט איז שוין געלונגען פעסטצושטעלען ווער דער ערמארדעטער אדער זעלבסטמערדער איז.

ליידער איז ביי דער גאנצער טראגעדיע, וואס האט זיך דא אבגעשפילט געקומען צו זעהר

אן'אונאנגענעהמע מיספערשטענדניש

ס'חאט זיך ארויסגעשטעלט, אז דער געפונענער טויטער מאנספערשוין, וועלכער איז אלס יוד בעגראבען געווארען עהערנעכטען אויפ'ן יודישען בית-עולם איז כלל

נישט קיין יוד נאר א דייטש-קאטאליק.

מיר דערוויסען זיך וועגען דער דאזינער אויסטערלישער געשיכטע פאלגענדע פרטים;

נאכדעם ווי די פאטאגראפיע פון דעם געפונענעם האט זיך נעכטען בעוויזען אין „נייעם פאלקסבלאט" האט א יוד אין באלוט אין איהם דערקענט דעם זוהן פון הויזווירט אויף וואוועלסקא גאס (אין באלוט) נומער 12.

אדאלף אנדערש.

הגם דער יוד האט געוואוסט, אז אנדערש איז א קריסט און דארט האט זיך גערעט וועגען א יוד וואס איז שוין בעגראבען געווארען, האט ער פונדעסטוועגען צוויסען געגעבען דעם הויזווירט פון דערמאהנטען הויז, דארט האט זיך ארויסגעשטעלט, אז אדאלף אנדערש איז טאקי נאך פרייטאג ארויסגעגאנגען פון דערהיים און ביז היינט נישט צוריקגעקומען. די לאקאטארען פון וואוועלסקא 12 און אויך דער 78-יעהריגער פאטער פון אדאלפ'ן האבען אויך אין דער פאטאגראפיע דערקענט דעם פערשוואונדענעם. א שטיף-ברודער פון אדאלפ'ן צוזאמען מיט נאך עטליכע לאקאטארען זענען גלייך אוועקגעפאהרען קיין קאנסטאנטין, כדי אויפצוקלעהרען

דאס טראגישע מיספערשטענדניש.

אין קאנסטאנטין זענען די עטליכע קריסטען אוועק אויפ'ן בית-עולם און זיך געהייסען ווייזען דעם קבר. דער קברות-מאן מענדעל אושעראוויטש, דערהערענדיג אזא געשיכטע, האט גלייך צוויסען געגעבען דער פאליציי און דער פאליציי-קאמענדאנט מיט עטליכע פאליציאנטען זענען גלייך געקומען אויפ'ן בית-עלמין און ס'האט זיך אנגעהויבען אן'אויספארשונג. די געקומענע קריסטען פון לאדז האבען אנגעגעבען אלע געגויע סמנים פון דעם טויטען, דער מיטגעקומענער שוסטער באראוויטש האט מיט דער גאנצער ענטשלאסענקייט ערקלערט, אז די לאק-שיך וואס מ'האט געפונען נישט ווייט פון טויטען געהערען צו אדאלף אנדערש און אז ער אליין האט זיי געמאכט, אויך האבען די קריסטען מיטגעברענגט א פאר הויזען, וועלכע זענען פון דערזעלבער סחורה וואס די געפינענע וועסט. ס'איז אלזא נישט געוועזען מעהר קיין שום ספק, אז דער געפונענער טויטער קערפער איז נישט געווען קיין יוד נאר דער קריסט אדאלף אנדערש פון לאדז וואוועלסקא 12.

דער פאליציי - קאמענדאנט פון קאנסטאנטין האט גלייך מיטגענומען די געקומענע עדות און איז אוועקגעפאהרען מיט זיי קיין לאדז צום קאמענדאנט פון דער קרייז-פאליציי נאוואק, פאר'ן אוועקפאהרען האט דער קאנסטאנטינער פאליציי-קאמענדאנט.

בעפוילען די יודישע גמינע צו היטען דעם קבר

פון דעם על-פי-טעות בעגראבענעם. דער קאמענדאנט האט פעראנטווארטליך געמאכט די יודישע גמינע פאר דער גאנצקייט פון קבר.

אין קאנסטאנטין האט זיך די דאזיגע ידיעה בליץ-שנעל פערשפרייט. די יודישע בעפעלקערונג איז שטארק נידערגעשלאגען צוליב דעם טראגישען מיספערשטענדניש. די יודען אין קאנסטאנטין זענען בעגאנגען א זעהר הומאניטארען שריט, זייענדיג פולשטענדיג ריין מיט זייער געוויסען, ווייל אלע וועלכע האבען דעם טויטען קערפער בעטראכט האבען ערקלערט, אז ער איז גע'מל'ט, שוין נישט רעדענדיג וועגען קאנסטאנטינער מוהל, האבען אויך דאס זעלבע ערקלערט די פארשטעהער פון דער מאכט און דער אפיציעלער געריכטס-דאקטאר, וועלכער האט דעם פערשטארבענעם גע'פלמסט.

א טייל פון דער קריסטליכער בעפעלקערונג אין קאנסטאנטין פרובט זיך דעם גאנצען ענין אנדערש אויסטייטשען און פרובען אין צוזאמענהאנג דערמיט צו פיהרען א

העצע געגען די יודען.

די לאדזער פאליציי האט זיך גלייך גענומען ענערגיש אויספארשען דעם ענין און ס'האט זיך ארויסגעשטעלט אט וואס: אדאלף אנדערש איז געווען א לאנגע צייט אין אמעריקא, ער האט א פרוי מיט א 12-יעהריג מיידעל. מיט 2 יאהר צוריק איז ער געקומען קיין לאדז, כדי צו ברענגען אין ארדנונג ירושה-אנגעלעגענהייטען. אנדערש האט מיטגעברענגט קיין לאדז 1000 דאלאר, וועלכער ער האט אוועקגעגעבען אויף פראצענט א היגען דייטשען פאבריקאנט, דער דאזיגער פאבריקאנט האט אבער באנקראטירט און דאס האט אפגעהאלטען אנדערש'ן פון צוריקפאהרען קיין אמעריקא. פערגאנגענעם פרייטאג אינדערפריה איז אנדערש אוועק פון דער היים, אהן א מארינארקא מיט לאק-שיך, אין א „מאטשעיובקא", פון אויבען האט ער נאר געטראגען א קרץ פעלצעל. ער האט

געטראגען א ברילאנטען פינגעריל.

געהאט ביי זיך א זילבערנעם זייגער, א זילבערנעם פארטסיגאר, א ליולקע און 50 זלאטיס געלד. פון דעמאלט אן איז ער א היים נישט געקומען.

מיט דעם איז די דאזיגע אויסערגעוועהנליך-סענסאציאנעלע געשיכטע נאך נישט געענדיגט. דער פלאנטער פערוויקעלט זיך נאך ווייטער. שפעט אין אווענד דערוויסען מיר זיך פאלגענדע

אויסטערלישע געשיכטע:

אין פרייטאג'דיגען נומער פון „נייעם פאלקסבלאט" האבען מיר דערצעהלט וועגען א רויב-מארד, וועלכער איז אויסגעפיהרט געווארען דאנערשטאג 11 א זייגער אין אווענד אויף פאמארסקא 87, דעמאלס איז ערמארדעט געווארען די פרוי יוזעפא טאמאשעווסקא, די פאליציי האט געפיהרט וועגען דעם ענין אן ענערגישע אויספארשונג און שריט נאך שריט נאכגעגאנגען די שפורען פון שרעקליכען מארד. פונקט היינט נאכמיטאג האט די אויספארשונגס-פאליציי פעסטגעשטעלט, אז

דער מערדער פון טאמאשעווסקא איז... א געוויסער אדאלף אנדערש

פון וואוועלסקא 12. די אויספארשונגס-פאליציי האט נאך גארנישט געוואוסט וועגען דער מעשה קאנסטאנטין און איז אוועק מאכען א רעוויזיע ביי אנדערש'ן, די רעזולטאטען פון דער רעוויזיע זענען געווען סענסאציאנעלע, מ'האט דארט געפונען א פערבלוטיגטען אנצוג און דריי אנצוגען מיט א פוטער, וועלכע זענען צוגערויבט געווארען ביי דער טאמאשעווסקא, בעת די פאליציי האט געווארט ביז דער מערדער אנדערש וועט אהיימקומען, כדי איהם צו ארעסטירען, זענען אנגעקומען די שכנים פון קאנסטאנטין, וועלכע האבען ערקלערט, אז אנדערש'ן האט מען געפונען א טויטען אין קאנסטאנטין.

דער דאזיגער פלאנטער האט געמאכט א רושם אויך אין די פאליצייאישע קרייזען. שוין זעהר לאנג האט מען אין דער קרימינעלער כראניק נישט נאטירט אזא מאדנעם צוזאמענלויף פון געשעהענישען. אין די פאליצייאישע ספערען מאכט מען אזא מין השערה: אנדערש האט דאנערשטאג אין אווענד ערמארדעט און בערויבט די פרוי טאמאשעווסקא; ער אין אוועק א היים, זיך אויסגעטון די פערבלוטיגטע מלבושים. ער האט דערנאך בעקומען געוויסענביסע אדער ער האט גאר מורא געהאט פאר א שטאנד - געריכט און איז דעריבער פרייטאג אוועק פון דערהיים און זיך פער'סמ'ט נעבען דעם קאנסטאנטינער בית-עולם. ס'איז מעגליך, אז מ'האט אנדערש'ן בערויבט שוין דעמאלט ווען ער איז געווען טויט. דעריבער האט מען איהם געפונען א נאקעטען.

* * *

נעכטען איז ביים קאנסטאנטינער רב פארגעקומען אן'אסיפה וועגען דעם טראגישען מיספערשטענדניש. ס'איז בעשלאסען געווארען אפצואווארטען ביז וויטערדיגע פעראָרדנונגען פון דער פראקוראטור.

ארעסטירט א געפעהרליכען באנדיט.

מען איז איהם חושד, אז ער האט אויסגעפיהרט א רייה מארדען.

(א) אין צוזאמענהאנג מיט די רויב-מארדען, וואס זענען אין דער פאריגער וואך פארגעקומען ארום לאדז און אין לאדז גופא און פון וועלכע עס זענען געפאלען אלס קרבנות 4 פערזאן פון דער פאמיליע פרידריך קלעם אין יוסטינאוו אונטער גאלקוועק, דער קיילער יוזעף יאסקולסקי און דער פארמאן אנטאני טאמאשעווסקי פון דארף ציגאנקא, און די ארבייטערין יוזעפא טאמאשעווסקא אין לאדז פאמארסקא 87, האט די אויספארשונג-מאכט, כדי צו ענטדעקען די מערדער פעראָרדענט א רייה אבלאוועס אין פערשידענע טיילען פון שטאט און אין דער אומגעגענד.

נעכטען גאנץ פריה, בעת אן'אבלאווע אין ווידזעווער ראיאן האבען זיך די אגענטען פון דער אויספארשונגס-מאכט אנגעשטויסען. נעבען דער פאבריק פון דער ווידזעווער מאנופאקטור, אויף דעם בעוואוסטען באנדיט, דעם 26-יעהריגען מיעטשיסלאוו וואיטשעכאווסקי, וועלכער איז בעקאנט אינטערן פסעוודאנים „ווארקאט".

וואיטשעכאווסקי איז נישט לאנג בעפרייט געווארען פון טורמע, וואו ער איז אפגעזעסען 6 יאהר. באלד נאכדעם האט מען איהם גענומען צום מיליטער-דינסט און האט געדינט אין מיליטער אין טאמאשאוו.

עס איז דעריבער געווארען אויפפאלענד, וואס וואיטשעכאווסקי געפינט זיך אין לאדז אין ציווילע קליידער און נישט אויפ'ן ארט פון זיין דינסט.

די פאליציי - אגענטען האבען צוליב דעם אנגעהויבען איהם צו פערפאלגען און ווען וואיטשעכאווסקי האט זיך ארייַנגעזעצט אין טראמוואי נומער 10, זענען די פאליציי - אגענטען אויך אהין אריין און ביים רוג 6. שערפיען און פעטריקאווער איז וואיטשעכאווסקי ארויס פון טראמוואי. די געהיים-אגענטען זענען באלד נאך איהם און האבען איהם געוואלט פערהאלטען.

ווען וואיטשעכאווסקי האט דערזעהען די געהיים - אגענטען האט ער באלד אריינגעלעגט די הענד אין די טאשען. די אגענטען האבען איהם באלד רעוויזירט און געפונען ביי איהם אין די טאשען צוויי געלאדענע רעוואלווערען און א בראנינג. אין די טאשען האט מען אויך געפונען אן'עלעקטריש לעמפעל און א בינט וויטריכען.

א געשמידטען אין קייטען האט מען וואיטשעכאווסקין געבראכט אין דער שטעטישער פאליציי-קאמענדע. די ערשטע אויספארשונג האט בעוויזען, אז וואיטשעכאווסקי איז אין דער נאכט פון 24. אויפ'ן 25. נאוועמבער ענטלאפען פון מיליטערישען ארעסט אין טאמאשאוו, וואו ער איז געזעסען פאר א גנבה ביים מיליטערישען אויספארשונגס ריכטער, ביי וועלכען ער האט צוגעגנב'עט 3 רעוואלווערען, אן'אנצוג, א פאלטען און שיך. די דאזיגע גנבה האט פאליציי אפגענומען ביי פאסערס.

דער ארעסטירטער באנדיט איז איבערגעגעבען געווארען דער מיליטערישער מאכט.

היינטיגער בענעפיס פון ארטיסט מאכאראווסקי.

היינט פייערט דער ארטיסט מאכאראווסקי דעם 20 יאהריגען יובילי פון זיין ארטיסטישער קאריערע.

אנגעהויבען שפילען טעאטער האט דער יובילאר אייגענטליך אין יאהר 1905. ער נעמט דאן אנטייל אין א קרייז פון אמאטארען, וועלכע שפילען אין לאדז און אויף דער פראווינץ, מיט די אמאטארען-טרופעס וואנדערט ער ביז'ן יאהר 1907. דאן טרעט ער אריין אין יוליוס אדלער'ס טרופע אין ביאליסטאק. פון דאמאלס אן ווערט ער א פראפעסיאנעלער ארטיסט און מאכט מיט ביז איצט דאס וואנדער-לעבען פון יודישען אקטיאר פאהרט פון שטאט צו שטאט, שפילט מיט פערשידענע טרופעס.

אין אנהויב 1908 שפילט ער צום ערשטען מאל ביי זאנדבערג'ן אין לאדזער גרויסען טעאטער, שפעטער שפילט ער ביי ראפעל'ען אין ווארשא, אין קאמינסקי'ס טרופע, ביי קאמפאניעצ'ן אין מוראנאווער טעאטער, ביי געופער'ן אין ווילנא, שפילט מיט קלארא יאנג, מאלווינא לאבעל.

אין מלחמה-צייט מאכט מאכאראווסקי מיט דעם גאנצען קריזיס אין יודישען טעאטער. שפילט אין די טרופעס פון וואקסמאן, קאמינסקא, טורקאוו, אלבערט סיגאלעסקא, הערשקאוויטש, צעלמייסטער א. א.

צו זיין היינטיגען יובל שטעלט דער יובילאר די פרעהליכע אפערעטע „דער רבי האט געהייסען פרעהליך זיין".

די באלפור-פייערונגען אין אונזער שטאט.

מארגענדיגע גראנדיעזע אקאדעמיע אין פילהארמאניע-זאל

די פייערונגען לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעאום פון דער באלפור-דעקלאראציע, וואס ווערט איינגעארדענט אין אונזער שטאט מארגען דאנערשטאג אין משך פון טאג, האבען ארויסגערופען א פערשטענדליכען אינטערעס אין אלע קרייזען פון דער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע וועט האבען אויף אזא אופן די געלעגענהייט צו געבען אן'אויסדרוק די געפיהלען פון דאנקבארקייט פאר דעם גרייז-גראהען ענגלישען מלוכה-מאן, מיט וועמענס נאמען עס איז אויף אייביג פערבונדען די היסטארישע דעקלאראציע, מיט וועלכער עס הויבט זיך אן א נייע עפאכע אין דער געשיכטע פון דער יודישער אויפלעבונגס - בעוועגונג.

אויסער דעם שילער-צוג — פארמיטאג און דעם פאקעל - צוג פון דער יוגענד, וואס וועט פארקומען אין אווענד, האט א בעזונדערען אינטערעס ארויסגערופען די פייערליכע אקאדעמיע, וואס ווערט איינגעארדענט מארגען, דאנערשטאג, 8.30 אין אווענד אין פילהארמאניע-זאל. דאס פראגראם פון דער אקאדעמיע נעמט ארום: 1) רעדעס: פון דעפ. ד"ר ראזענבלאט, דעפ. א. לעווינסאן, ד"ר מ. הינדעס און א. נייפעלד פון ווארשא, 2) ארקעסטער פון יודישען טורן- און ספארט פערבאנד „מכבי" (בר-כוכבא), 3) כאר פון היגען שומרים-פערבאנד. דער ארגאניזיר-קאמיטעט זארגט אויך פאר דער געהעריגער דעקאראציע פון זאל.

ווי מיר הערען וועלען די נאציאנאלגעשטימטע יודישע איינוואוינער, וועלכע וואוינען אין די גאסען, וואו ס'וועט אדורכגעהן דער שילער-צוג און דער פאקעל-צוג דעקארירען זייערע פענסטער און באלקאנען.

פון „ארדט".

דער קליינער פרעכטיגער טעאטער'ל „ארדט" האט שוין געוואונען אלעמענס סימפאטיעס, און זיין ערפאלג וואקסט פון טאג צו טאג. יעדער נומער ווערט אויפגענומען מיט שטורמישע אפלאדיסמענטען, און די יונגע אקטיארען שפילען מיט התלהבות, מיט ברען, מיט דבקות.

אלץ זינגט, טאנצט — ס'איז לעבעדיג און פרעהליך.

*

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער איניציאטיוו-גרופע צו בילדען א יודישע טעאטער-געזעלשאפט אין לאדז, און עס איז אנגענומען געווארען א רייה וויכטיגע בעשלוסען, וועלכע וועלען בקרוב דורכגעפיהרט ווערען אין לעבען.

די אלע, וואס די יודישע קולטור איז זיי נוגע, וועלען זיך דארפען אנשליסען אין דער דאזיגער טעאטער-געזעלשאפט.

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

די זאָרגען פון האַנדווערקערטום

צוליב דער פעראָרדנונג וועגן אינדוסטריע-געזעץ

די ברייטסטע מאַסען פון האַנדווערקערטום אין פוילען געפינען זיך לעצטענס אין אַ זעהר בעאומרוהיגטער לאַגע.

עס האַנדעלט זיך אין דעם, אַז עס זענען איבערגעבליבען אינגאַנצען נור איינינע וואָכען ביז צום טערמין, ווען די פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען אינדוסטריע-געזעץ זאָל אריין אין קראַפט און די אויספיהר-כּללים, וועלכע ווערען מצד די פעראינטערעסירטע קרייזען מיט דער גרעסטער שפּאַנונג ערוואַרט, און וועלכע דאַרפען בעלויכטען און אויפקלערען פיל נעפעלדיג-רעדאַגירטע פונקטען פון דער דערמאָהנטער פעראָרדנונג, זענען נאָך ביז איצט נאָך אַלץ נישט פערעפענטליכט געוואָרען.

ס'איז גענוג אָנצוּווייזען אויפ'ן אַרטיקעל 198 פון דער זעלבער פעראָרדנונג. וועלכע זאָגט בפירוש, אַז בערעכטיגט ווייטער צו פיהרען זעלבסטשטענדיגע ווערקשטאַטען זענען נאָר די האַנדווערקער, וועלכע וועלען צושטעלען אַנ'אויסגעקויפטען פאַטענט פאַר'ן יאָהר 1927 און אַ בעשטעטיגונג פון געמיינדע-אַמט, אַז זיי האָבען זיך מיט דער זעלבער מלאכה שוין בעשעפטיגט פאַר'ן 15. דעצעמבער 1927.

זענען אָבער פאַראַן פיל בעלי-מלאכות – מעהרסטענטייל אַזוי-גערופענע כאַלופּניקעס – וועלכע בעשעפטיגען נישט קיין געהילפען און זענען דעריבער לויט'ן אוסטאַוו וועגען אינדוסטריע-שטייער בעפרייט פון דער פליכט אויסצוקויפען פאַטענטען.

אָט די דאָזיגע שיכטען געפינען זיך אָפט אין אַ בעזונדער פערצווייפעלטער לאַגע.

זאָלען זיי אויסקויפען פאַטענטען – ציהען זיי אויף זיך אַרויף פון איין זייט אַ דאָפּעלטען אָדער דרייפאַכען שטייער-לאַסט, און פון דער צווייטער זייט, געבען זיי אויך דעסגלייכען די הויז-בעזיצער אַנ'איבעריגען פּרעטעקסט צו פאָדערן דירה-געלד לויט אַ העכערע סקאַלע מיט אַלע צוגעוואַקסענע 6 פּראָצ. קוואַרטאַלדיגע הוספות.

זאָלען זיי ווייטער נישט אויסקויפען קיין פאַטענטען – האָבען זיי ווידער מורא, אַז זיי וועלען דורכדעם פערליערן די רעכט צו פערנעהמען זיך זעלבסטשטענדיג מיט זייער מלאכה.

אגב מוז אויך בעמערקט ווערען, אַז אין די האַנדווערקער-קרייזען קורסירען אַרום קלאַנגען, אַז לגבי כאַלופּניקעס וועט די פליכט פאַרצושטעלען פאַטענטען נישט חל זיין. און אַז אין די ערוואַרטעטע אויספיהר-כּללים זאָל שוין די פראַגע וועגען פאַטענטען אין דעם זין זיין ענדגילטיג געלעזען.

אויף וויפיל די דאָזיגע קלאַנגען זענען בעגרינדעט איז אייגענטליך שווער עפּיס בעשטימטעס צו זאָגען. פונדעסטוועגען האַלטען זיך אויף דעם סמך פיל כאַלופּניקעס דערווייל אָב פון אויסקויפען פאַטענטען, הגם דערמיט שטעלען זיי זיך אין אַ בפירוש'ן ווידערשפּרוך צו די פערפליכטענדע פאָרשריפטען.

די בעלי מלאכות, וועלכע רעכנען זיך נישט מיט די דערמאָנטע קלאַנגען און ווענדען זיך אין די בערופענע אַמטען וועגען פאַטענטען, קוים דעקלאַרירען זיי זיך, אַז זיי אַרבייטען אַליין אָהן געהילפען – וועט מען זיי קיין פאַטענטען בשום אופן נישט פערקויפען, כּלומר'שט דערפאַר, ווייל זיי זענען לויט'ן שוין ציטירטען אוסטאַוו וועגען אינדוסטריע-שטייער דערפון בעפרייט.

מוז מען דעריבער אָנגעבען, אַז מען אַרבייט מיט אַ געהילף, און אפילו אין דעם פאַל פערקויפען איצט די שטייער-אַמטען פאַטענטען נאָר פאַר'ן 2-טען האַלבען 1927 יאָהר. האָבען ווייטער די איבערגעשראָקענע בעלי-מלאכות מורא, אַז די אינדוסטריע-מאַכט וועט שפּעטער אַזעלכע האַלב-יעהריגע פאַטענטען אַנערקענען פאַר נישט גענוגענד.

און מיט די בעשטעטיגונגען פון געמיינדע-אַמט, אַז מען האָט שוין פאַר'ן פּרעקלוזיע-טערמין געפיהרט זעלבסטשטענדיג אַזאַ מלאכה – איז די לאַגע אויך נאָך נישט אין גאַנצען קלאָר. אַממייסטען בעאונרוהיגט אין דעם פּרט די פעראינטערעסירטע האַנדווערקער די פראַגע, אויף וואָס פאַר אַ סמך די בעטרעפענדע געמיינדע אַמטען וועלען אַרויסגעבען די געפאָדערטע בעשטעטיגונגען?

צי וועט זיך אין צוזאַמענהאַנג דערמיט נישט שאַפען קיין פרוכטבאַרער באָדען פאַר כּל'ערליי שיקאַנעס מצד די בערופענע פאַקטאָרען?

ס'איז דעריבער גאַנץ פערשטענדליך, פאַר וואָס דאָס האַנדווערקערטום ערוואַרט מיט אַזאַ אומגעדולד, אַז די אויספיהר-כּללים, אין וועלכע עס האָפט צו געפינען אַ קלאָרען און גינסטיגען ענטפער אויף די אַלע בעריהרטע פראַגען, זאָלען ווי אַמגיכסטען פערעפענטליכט ווערען.

י. אינפעלד.

ווייסער זאַל
„מאַנטיפעל"
43 זאַכאָדניאַ 43.

„אררט"

אַרטיסטישער רעווי און קאַמער-טעאַטער

אונטער דער ליטונג פון

מ. בראָדערזאָן און ר. ראָזענטאַל

היינט, מיטוואָך און פאָלג. טעג 9 אַ זייגער אין אָוונד

1 פּראָגראַם 1

א. נ.:

„גלאַט כּשר"

מיניאַטורען פון: י. ל. פּרץ, א. גאָלדפאַדען, מ. קולבאַק, ה. לייוויק, י. טונקעל, י. אַבערזשאַנעק, ר. ראָזענטאַל, מ. בראָדערזאָן און אנד.

די מוזיק אַראַנזשירט פון הענריך יאַבלאָן.

דעקאָראַציעס און קאָסטיומען זענען אויס געפּערט יִנט אין דעם אייגענעם טעאַטער ווערקשטעל

בילעטען קען מען בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער פון 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע אַנטוואָרטען, וואָס ווערען צוגעשיקט גאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

ביים דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן; מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 2. נאָוועמבער 1927.

6313. אַ הויזווירט פון בערקאַ יאָסעלעוויטשאַ.

דער אומשטאַנד, אַז דאָס הויז איז געוואָרען אויפגעשטעלט אין דער מלחמה און עס אינטערליגט דעריבער נישט די פאָרשריפטען פון דעקרעט וועגען לאָקאַטאָרען-שוץ קען פעסטגעשטעלט ווערען נישט בלויז דורך אַ בעשטעטיקטען פּלאַן נאָר אויך דורך עדות.

6314. פּ. ש. פון סאָלנע.

איהר האָט קנאַפּע שאַנסען, אַז אייער בקשה זאָל בעפרידיקט ווערען פונדעסטוועגען דערלאַנגט אַ מאָטיווירטע בקשה צו דער קאָמיסיע powszechnego nauozania ביי דער אָפּטיילונג פון שול-וועזען ביים מאַגיסטראַט.

6315. אַ גרופּע כאַלופּניקעס פון באַלוט.

לויט אונזער מיינונג דאַרפט איהר יאָ אויסקויפען פאַטענטען פאַר'ן יאָהר 1927.

אויב דער פאַטענט איז געוואָרען אויסגעקויפט פאַר'ן 15 דעצעמבער, מעג ער זיין גילטיג נאָר בלויז אויפ'ן 2-טען האַלבען יאָהר האָט די בערופענע אינדוסטרי מאַכט נישט קיין געזעצליכען גרונט איהם נישט צו אַנערקענען פאַר גענוגענד.

6316. פּזשעדנאָוועק.

6317. אַ שוסטער פון פּאָדזשעטשנע.

די ווערסיע, אַז אויף כאַלופּניקעס איז די פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען אינדוסטרי-געזעץ אין גאַנצען נישט חל, האָט קיין שום ממשות'דיגקייט נישט.

אמת דער 17 פונקט אַרט. 2 פון דער דערמאָנטער פעראָרדנונג זאָגט טאַקע, אַז הויז-אינדוסטרי אינטערליגט נישט די פאָרשריפטען פון דער פעראָרדנונג אָדער נאָר אין דעם פאַל, ווען די הויז-אינדוסטרי איז נישט די איינציגע אָדער הויפּט נאָר אַ נעבען בעשעפטיגונג.

6318. דוד פון פּעטריקאָווער 31.

6319. שעניצקי.

6320. אַ לעזער פון כאַינע.

6321. טאַבאַרעק פון דלוגע גאַס.

6322. וו. כימ.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך ווענדען צו אונזער יוריסט אין רעדאַקציע פון 3 ביז 4 טעגליך מיטבערענגענדיג די צייטונג.

6323. משה ראָזענבערג, זגערזשער 58.

די מיליטערישע מאַכט שיקט אַזעלכע קאַטעגאָריעס רעזערוויסטען נישט אָפּ אין שפּיטאָל אויף אַ קאָמיסיע אומאָפּהענגינג פון אייער געזונד-צושטאַנד, האָט אייך די מיליטער-מאַכט פעררעכענט צו דער קאַט. A. אייער ביכעל געפינט זיך מסתמא ביים עווידענץ-אָפיציר אין דער פּ.ק.או. וואוהין איהר דאַרפט זיך דערוועגען ווענדען.

מעגליך, אַז מען וועט אייך דערפאַר בעשטראָפען מיט אַ קליינע געלד-שטראָף. אויב איהר מייגט, אַז אַ קאָמיסיע וועט אייך ענדערען די קוואַליפיקאַציע דאַרפט איהר אָנגעבען אַ ספּעציעלע בקשה צו דער פּ.ק.או. באַלייגענדיג אַ בעשטעטיגונג פון אַ מיליטערישען אָדער רעגירונגס דאָקטאָר.

6324. ה. ג.

איהר דאַרפט זיך ווענדען מיט אַנ'אָנקלאַגע אין סאַניטאַרען-דיזשור פון אייער ראַיאָן.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go maja 16, tel. 11=48
אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען.
נעמט-אָן פון 7–8, זונטאָג פון 3–4.

אויפ'ן בלוטיגען טראַקט.

2.

אין צוג איז נאַס, קאַלט.

אין אַ ווינקעל ביים פענסטער דערזעה איך אַ מענשען אין גאַנצען באָרוועס. ער דערקענט אונז באַלד און דערנעהנטערט זיך צו אונז. אַ שוידער געהט מיר דורך די גלידער: ער געהט אינגאַנצען אָהן אַ העמד, ציטערט ווי אַ פיש. זיינע קליידער בעשטעהן פון איין זימערדיגע שטיקעל בלוזע און שטיקלעך הויזען. מיט ווילדע הונגעריגע אויגען בעט ער עפּעס צו עסען:

– שוין צוויי טאָג נישט געגעסען, חברים... אין געפאַנגענלאַגער געגעסען זשאַבעס און געשוואָלען געוואָרען; אין אונזער געפאַנגענלאַגער „מינדען" זענען מענשען געפאַלען, ווי פליגען פון טיפוס... גאַנצע באַראַקען טויטע געלעגען...

מיך הייבט אָן צו דריקען אַ שווערע מאַסע: עפּעס אַזוינס, וואָס וואָלט מיר דעם אָטעם פערשטעלט. מיר דאַכט זיך אויס, אַז איך געפין זיך אין אַ שרעקליכען לאַבירינט פון פּעסט און קויט.

פאָהרען מיר אַלץ ווייטער.

אויפ'ן אַנדערען טאָג בייטאַכט זענען מיר אָנגעקומען קיין מאַלקין.

אין דרויסען איז מיט איינמאָל געוואָרען ווינטער. עס בושעוועט אַ שטאַרקע זאַווירוכע מיט שניי. נישטאָ מעהר קיין באַהן-פערבינדונגען.

איך הייב אָן צו קלערען וועגען ווייטערדיגען מאַרשרוט, אָבער וואָס טוט מען? נישט איך, נישט מיין חבר יעוועלאָווסקי האָבען דאָקומענטען, אַז מיר זענען אַרויס פון געפאַנגענלאַגער. מאָלע, ווי עס מאַכט זיך אין וועג. און דערצו מוזען מיר אָנהייבען געהן צו פוס...

אינצווישען האָבען מיר זיך צוזאַמענגעקליבען אַ מאַן 15 געפאַנגענע און בעשלאָסען, געהן צו פוס קיין ביאַליסטאָק.

פריהער איז מען אַריין צום נאַטשאַלניק-סטאַנציע, פאַר וועלכען חברה האָט בעשטעטיגט, אַז מיר זענען אַלע פון איין לאַגער און אויך איך מיט יעוועלאָווסקי'ן האָבען בעקומען איין פּאַפּיר, אַז מיר פאָהרען פון לאַגער.

דער פראָסט ווערט אַלץ שטאַרקער; דער ווינד האָט אויפגעהערט און אַז די לבנה הייבט זיך אָן אַרויסצורוקען פון אונטער די וואָלקענס, ווערט ליכטיגער און לייכטער. אויפ'ן האַרצען. מיר מאַרשירען פרעהליך פאָראויס.

מיר געהען דורך אַ לאַנגען געדיכטען וואַלד און אַרום איז שטיל, ווי אויף אַ בית-עולם.

נאָך אַ לאַנגען געהן בעמערקען מיר פלוצלינג ליכט פון דערווייטענס.

עס הויבט זיך אָן אַ שטאַרקע שיסעריי אויף אונז.

מיר וואַרפען זיך אַלע אויף דער ערד... מיט אַמאָל האָט זיך אָנגעצונדען אַ שטאַרקער פּראָזשעקטאָר און צו אונז לויפען דייטשע סאָלדאַטען מיט באַגנעטען.

בעמערקענדיג אַ גרופּע מענשען האָבען די דייטשען גערעכענט, אַז דאָס איז אַ פּוילישע מיליטער-אָפּטיילונג, וואָס דערנעהנטערט זיך, כּדי צו מאַכען אַנ'אָנגריף.

ווען זיי האָבען פעסטגעשטעלט, אַז מיר זענען געפאַנגענע, האָבען זיי אונז אָפּגעפיהרט ביז דער באַהן-ליניע.

ביאַליסטאָק.

אויפ'ן וואָגזאַל – אַ געווימעל און געפילדער פון בלויז געפאַנגענע אין די הונדערטער.

מיר פאָהרען ווייטער מיט דער באַהן. ברעסט – קאָוועל – ראָוונע.

מיר מוזען אַריבער דעם סטאָכאָד אין סטיר.

שרעקליכער פערוויסטונגען.

אויפ'ן גאַנצען וועג דראָט-פערצוימונגען און גאַסען-לאַנגע שיצען-גראָבענס. די פעלדער זענען בעדעקט מיט קברים פון געפאַלענע זעלנער.

קיווערצי, שעפּעטאָווקאַ.

דייטשע סאָלדאַטען פיהרען האַרמאַטען און פּולעמיאָטען קיין קיעוו.

סקאָראָפּאַדצקי וואַקעלט זיך – פּעטלוראַ איז אויפגעשטאַנען.

קאַזאַטין – זשמערינקאַ.

אין זשמערינקאַ בין איך אָנגעקומען פריהמאָרגענס. די זון שיינט, דאָס וועטער איז שעהן.

פּויערים ווייסען שוין פון פּעטלוראַ'ס אויפשטאַנד אין קיעוו. זאַמלען זיך פּאַרטיזאַנישע גרופּעס; מען פרעהט זיך, מען יובעלט:

– זאָל לעבען סימאָן פּעטלוראַ, אוקראַינאַ'ס העלד און אויסלייזער!

עס פלאַטערט איבער דעם המונס קעפּ אַ געלע אוקראַאינישע פאָהן, און אויף איהר איז מיט גאָלדענע ווערטער אויפגעשריבען: „זאָל לעבען אוקראַינאַ! זאָל לעבען אַטאַמאַן פּעטלוראַ!"

די דייטשען האָבען דערווייל פערשטאַנען, אַז זייערע מינוטען זענען געצעהלטע און האָבען אָנגעהויבען אַרויספיהרען אַלעס קיין דייטשלאַנד: אויפ'ן וועג האָבען זיך געצויגען גאַנצע צוגען מיט אויטאָמאָבילען און קאַטשען, פערד, בהמות און לעבענסמיטעל.

לאַנג האָט אָבער נישט געדויערט זייער פרייד: פון קיעוו איז דערהאַלטען געוואָרען אַ געהיימער בעפעהל, אַז מען זאָל מאַכען אַ פּלוצלינגען איבערפאַל און ענטוואָפענען די דייטשען.

דערצו זאָל מען מאָביליזירען די „כלאָפּצעס" און די צוריקקעהרענדע געפאַנגענע און זיי פונאַנדערטיילען געוועהר.

דער דאָזיגער אַרטיקעל האָט אין וואָהלין און אוקראַינאַ נישט געפעהלט. גאַנצע שטאָלען און שפּייכלערס זענען געוועזען איבערפולט. איטליכער פּויער האָט געהאַט ביקסען און אפילו פּולעמיאָטען.

– סקודאַ יעדיטע דאָבראָדי? – פון וואַנען פאָהרט איהר, פריינד? מיט די דאָזיגע ווערטער איז צו אונז צוגעקומען אַ אוקראַאינישער אָפיציר, און אונז אָפּגעפיהרט אין אַ שטוב, וואו מען האָט אונז פונאַנדערגעטיילט ביקסען און פּאַטראָנען.

בין איך שוין געוואָרען אַנ'אוקראַינישער פּאַרטיזאַן.

גרופּענווייז האָבען זיך פערזאַמעלט אין אַ וואַלד עטליכע הונדערט מענשען מיט געוועהר אין די הענד.

האָט עס נישט לאַנג געדויערט און ס'האָט זיך אָנגעהויבען דערנעהנטערען אַ דייטשער צוג.

מיר דאָבען זיך פונאַנדערגעשיט און אָנגעהויבען דעם אָנגריף. די דייטשען האָבען באַלד אָפּגעענטפערט מיט אַ געדיכטער שיסעריי.

די שינעס זענען צושריפט. דער צוג שטעהט.

נאָך אַ קורצען קאַמף האָבען זיי זיך אונטערגעגעבען.

מיין חבר יעוועלאָווסקי איז טויט. אַזוי האָט געפּסק'נט דער שקואַל.

יוזעף רייכענבאַך.

א מארד אין פאלאץ.

די סענסאציאנעלע געשיכטע פון דעם סערבישען קעניג, וועלכער איז ערמארדעט געווארען פון זיין אייגענעם גענעראל.

מיט א קורצער צייט צוריק איז גע- ווען געמעלדעט וועגען דעם טויט פון דעם סערבישען גענעראל קאוואטשע- וויטש, וועלכער איז דערשאסען געווא- רען פון די בולגארישע נאציאנאליסטען ביי דער טיר פון זיין הויז אין איסטיפ, יוגאסלאוויע.

גענעראל קאוואטשעוויטש אליין איז געווען דער העלד פון א פאליטישען מארד מיט 24 יאהר צוריק. ער האט גענומען אנ'אנטייל אין דעם מארד פון סערבישען קעניג אלעקסאנדער און זיין ווייב דראגא, וועלכע זענען געטויטעט געווארען אין זייער פאלאץ דעם 11. יוני 1903, פריה פארטאג.

יענער מארד האט אויפגערודערט גאנץ אייראפא און איז געווען פערבונ- דען מיט גרויסע פאליטישע אינטריגעס. דא וועלען מיר דערצעהלען די פולע איינצעלהייטען פון דעם קעניגליכען מארד.

סערביע – די אפיציעלע סערביע – פלעגט זיך תמיד איבערנעמען אנטקע- גען די איבעריגע באלקאן-מלוכות דער- מיט, וואס זי ווערט רעגירט פון אנ'איי- גענער דינאסטיע און נישט פון פרעמדע, פון דייטשלאנד, אדער פון אנ'אנדער לאנר אריבערגעבראכטע. אויף ווי ווייט דאס האט די סערבען גוטס געטון, דאס דארפען זיי אליין וויסען. נאך אונזער מיינונג איז די בעסטע דינאסטיע גאר קיין דינאסטיע. נישט קיין אייגענע און נישט קיין פרעמדע. א פאלק דארף קע- נען און וועלען זיך אליין רעגירען. אבער ווי זאגט האראלד טעמפערלי אין זיין „געשיכטע פון סערביע": „עס איז גרינ- גער ארונטערצוזעצען א פרעמדען הער- שער, ווי אנ'אייגענעם, ווארום דער לעצטער לאזט תמיד הינטער זיך אנ'- אפאזיציע אין דער מדינה".

און דאס איז טאקע תמיד געווען דער פאל מיט סערביע. און די צרה איהרע איז געווען נאך גרעסער, וואס זי האט געהאט נישט איין דינאסטיע, נאר צוויי: די קאראגעארגעוויטשעס און די אברע- נאוויטשעס, און זי האט ביי זיך קיינ- מאל נישט געקענט בעשליסען, ביי וועל- כער זי זאל בלייבען, ביז עס איז אין יאהר 1903 געשעהן דער מארד פון דעם לעצטען אברעגאוויטש, אלעקסאנ- דער. דעמאלט איז די תביעה פון דער קאראגעארגעוויטש-דינאסטיע אויפ'ן סער- בישען טראן געבליבען אונבעשטריטען.

סערביע האט זיך בערוהיגט פון די די- נאסטישע סכסוכים און איבערקעהרעני- שען, און זי האט זיך אנדערע צרות.

קעניג אלעקסאנדער. דער לעצטער פון די אברענאוויטשעס, איז נישט גע- ווען דער איינציגער הערשער אין סער- ביע צו פערלירען זיין קרוין צוזאמען מיט'ן קאפ. פון די ניין הערשער פון דער נעמאניאיטש-דינאסטיע, וועלכע האט רעגירט אין מיטעלאלטער, זענען זעקס ארונטערגעזעצט געווארען און 3 דערמארדעט געווארען. דאס ווייזט אבער נישט, אז סערביע האט מעהר ווי אלע לענדער געליטען פון איהרע הערשער און האט מעהר ווי אלע לענדער גע- טראגען א האס צו די הערשער. הער- שער-מארדען זענען צו יענער צייט פאר- געקומען כמעט אין אלע לענדער. מיט און אהן דער הסכמה פון פאלק, מיט און אהן רעוואלוציעס, און צוליב דעם אליין קען סערביע נישט געשטעמפעלט ווערען אלס א לאנד פון „אנארכיע און אונארדנונג". די סערבען האבען גענוג געליטען פון זייערע הערשער, פון איי- גענע הערשער, אבער נאך מעהר האבען זיי געליטען פון דעם יאך פון די פער- שידענע פרעמדע הערשאפטען. זיי האבען געליטען פון דער אונגארישער הער- שאפט, פון דער עסטרייכישער און אי- בערהויפט פון דער טערקישער. די איי- גענע הערשער איז אויסגעקומען אנצו- פיהרען דעם קאמף פאר דער בעפריי- אונג פון סערביע. די געשיכטע פון סערביע איז א געשיכטע פון ליידען און קאמף.

דאס לעבען פון אלעקסאנדער אברע- נאוויטש איז פול נעווען מיט סענסאציעס און סקאנדאלען, אזוי ווי עס איז פול געווען דאס לעבען פון זיין פאטער מי- לאן. עס האט מיט זיי ביידען אייראפא געקאכט. און אום צו דערצעהלען די געשיכטע פון אלעקסאנדער'ן, מוז אויך דערצעהלט ווערען די געשיכטע פון מי- לאנ'ען, ווייל עס איז אייגענטליך איין געשיכטע.

מילאן איז געווען דער ערשטער הער- שער פון דער בעפרייטער סערביע אנ- צונעמען דעם טיטעל קעניג. ביז איצט —און ער אליין נאך אויך אין דער ער- שטער צייט פון זיין הערשאפט—איז דער הערשער פון סערביע געווען א פירשט, וואס איז געשטאנען נאך אונטער טער- קיי'ס סוזערעניטעט. מילאש, דער ער- שטער פון די אברענאוויטשעס צו הער- שען איבער סערביע, איז געווען זיין עלטער פעטער, און נאך דער געהיימ- נישפולער דערמארדונג (אין וועלכער מען האט, אגב, שטארק חושד געווען די קאראגעארגעוויטשעס) פון מילאש'ס זוהן מיכאאיל, איז מילאן, אונטער א רעגענטטווא—ווייל ער איז ערשט אלס געווען דרייצעהן יאהר—געווארען דער הערשער פון סערביע.

ביז זיינע דרייצעהן יאהר איז מילאן געווען מעהרסטענס אין פאריז, וואו ער האט זיין דערציהונג געקראגען, זיינע עלטערען, איבערהויפט זיין מוטער, האבען גע'שמ'ט מיט זייער אויסגעלאסענ- קייט. דער פאטער איז פריה געשטאר- בען און די מוטער האט איבערגעגעבען מילאנ'ס דערציהונג אין די הענט פון א פראנצויזישען פראפעסאר, א ציניקער און א לעבע-יונג. דער דערציהער האט ארומגעשלעפט דעם שילער איבער אלע קאפעען, ביליארד-הייזער און אנדערע פלעצער, וואו ער האט אמייסטען פער- בראכט. מילאן איז אלזא בעצייטענס אויסגעוואקסען א הולטאי און א לעבע- יונג. מיט אט די מעלות איז ער גערו- פען געווארען—אמת, דערווייל אונטער רעגענטען,—צו פערנעמען דעם סערבי- שען טהראן, און ער האט טאקע געזעהן צו לעבען א טאג, אויפ'ן חשבון פון פאלק, פערשטעהט זיך.

(ענדע – מארגען).

Dr. med H. LUBICZ

צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מע- נער-שוועכע קראנקהייטען, מיט הייל-קווארץ לאמפען (האר-אויספאל).

נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז, און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9, טעלעפאן 27-31

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעמט אויך אן אין לעטשניצע נאלעווקער 7 פון 10—11 און נ.מ. פון 3—4.

D. PRYBULSKI

זאוואדזקא 1, טעל. 25-38.

ווענערישע און האר-הויט-קראנקהייטען. מענער שוועכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר- אויספאל), רענטגען-שטראהלען.

נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אווענט

דאמען פון 4—5 נאכם.

ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

טעאטער פילהארמאניע נארוטאוויטשא 20

XX

מיט'ן אנטייל פון די אמעריקאנער סטארס אנא און היימאן יאקובאוויטש

קומט פאר היינט, מיטוואך דעם 2-טען נאוועמבער 1927

דער 20-יעהריגער יובילעאום

פון ארטיסט און ביהנע-טעכניקער

משה דוד מאכאראווסקי

פרעמיערע! צום 1-טען מאל אין לאדז ווערט אויפגעפיהרט דער וועלט-בעריהמטער שלאגער פון הומאר און קאמיזם, וועלכער איז געשפילט געווארען אין אמעריקא איבער 500 מאל פרעמיערע!

דער רבי'ה'אט געהייסען פריילך זיין

אין 3 אקטען פון א פראלאג פון ראקאוו, בעארבייט און רעושיסירט פון היימאן יאקובאוויטש, מוזיק פון רומשינסקי, ארענושירט פון זעלמאן. הויפטראל מאנקע—א. יאקובאוויטש; אריה שדכן—מאכאראווסקי

מיט'ן אנטייל פון דער גאנצער טרופע לויט א.ב.: פרויען: בעזמאן, זעווקינא, מאכאראווסקא, פאדערמאן. מענער: אריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באל- בירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאליאנסקי, צוויליך.

גרויסער כאר. נייע דעקאראציעס. גרויסער כאר.

געשעפטס-פיהרערער: בעזמאן. סופלערען: נייהויז—אייזענבערג.

בילעטען שוין צו בעקומען אין טעאטער-קאסע. פריי-קארטען נישט גילטיג.

אנגעזעהענע ענגלישע געסט אין ארץ-ישראל.

ירושלים, (יט"א) אין ארץ-ישראל ווײלט איצט דער פארזיצער (ספיקער) פון ענגלישען פארלאמענט סער דזשעמס האפ. סער האפ האט בעזוכט חיפה אין די יודישע קאלאניעס אין עמק. אין א געשפרעך מיט פרעסע-פארשטעהער האט דער פארזיצער פון ענגלישען פארלא- מענט ערקלערט, אז די יודישע אויפבוי- ארבייט אין ארץ-ישראל האט אויף איהם געמאכט א שטארקען איינדרוק.

אין ארץ-ישראל ווײלט איצט אויך דער בעקאנטער ענגלישער נאוועליסט סער זשילבערט פארקער. דער ענגלי- שער שריפטשטעלער בעארבייט איצט א היסטארישען ראמאן, וואס וועט שיל- דערען די צייטען פון דוד המלך.

די אויסשטעלונג פון יודישען סקולפטאר יעקב עפשטיין אין ניו-יארק.

ניו-יארק, (יט"א) עס האט זיך געעפענט די קונסט-אויסשטעלונג פון בעריהמטען יודישען סקולפטאר יעקב עפשטיין. אויף דער אויסשטעלונג גע- פינען זיך העכער 40 קונסט-ווערק, דאס רוב פון וועלכע עס זענען נאך נישט געוויזען געווארען פאר דער עפענטליכ- קייט.

אין די לעצטע יאהרען האט דער קינסטלער געוואוינט אין לאנדאן, וואו ער איז געווארען שטארק בעריהמט און זיך ערווארבען א וועלט-נאמען.

דאס רעפארמירטע יודענטום
איז אויך געגען דער אנטי-שחיטה-פראפאגאנדע.

בערלין. (י.ט.א.) אין דער „צענ- טראל-פעראיין-צייטונג" האט ראבינער דר. לעהמאן, פרעדיגער פון דער בער- לינער רעפארמירטער קהלה, פערעפענט- ליכט אנ'ארטיקעל געגען דער אנטי- שחיטה-פראפאגאנדע, וואס ווערט גע- פיהרט דורך פערשידענע צער-בעלי- חיים-פעראיינען. דר. לעהמאן שרייבט, אז די יודישע שחיטה-פארשריפטען האבען א הומאניטארע טענדענץ און פער- קלענערען בעדייטענד די ליידען פון די בהמות,

הגם אין דער רעליגיעזער הינזיכט האבען נישט די שחיטה-פארשריפטען קיין בעדייטונג פאר'ן ליבעראלען יו- דענטום — ענדיגט זיין ארטיקעל ראבי- נער לעהמאן — דאך ווארפען מיר אפ מיט פעראכטונג די בעשולדיגונגען פון די, וואס טרעטען ארויס מכלומרשט אין נאמען פון די הומאניטארע פרינ- ציפען און זייער אמת'ע כונה איז צו טרייבען אנ'אנטי-יודישע שחיטה-פרא- פאגאנדע.

רעדאקציאנס-קאלעגיום:
מ. בראדערזאהן, ל. בראנם, ח. י. בזשוסטאווסקי, ב. זינגער
פעראנטווארטל. רעד.: ח. קויפמאן
ארויסגעבער: פערלאג „נייער פאלקסבלאט", פראדוציר-קאאפעראטיוו מיט פאי-האפטונג.

אין פלאמען פון ליבע און האס

ראמאן

131

קארל האט הינטערוויילעכץ א קוק געטון אויפ'ן גלאז מיט'ן געטראנק. דאס גלאז איז געווען פול.

— וואס זאל עס בעדייטען? צו גליטשט זיך איהם זיין קרבן ארויס פון די הענד?

— א, ניין! אויב דער צופאל איז געגען איהם, וועט ער זיך אנ'עצה געבען אויף אנ'אנדער וועג.

פערעלע מוז שטארבען, ווייל אזוי וויל ער און נישט אנ- דערש!

יענעם אוועגד האט זיך ווידער איבערגע'חזר'ט די סצענע, וואס איז פארגעקומען נעכטען און צהערנעכטען.

מיט דערזעלבער פארזיכטיגקייט, נישט אנשטויסענדיג זיך, אז ער פערציהט אליין אויף זיך א שטריק, האט ער אריינגעווארפען דעם סם אין געטראנק אריין.

איצט אבער האט ער געהאנדעלט מיט א בעזונדער אויס- געערכענטקייט.

נישט בעמערקענדיג אין פערעלע'ן קיין שום סמנים פון פערגיפטונג, און פון דער אנדער זייט מורא האבענדיג, אז די קראנקע זאל זיך נישט צואיילען מיט'ן געזונד ווערען, האט ער בעשלאסען א סוף צו מאכען מיטאמאל.

ס'איז דאך פאר איהם געווען א קלארע זאך, אז כל זמן פערעלע לעבט נאך, איז נישטא פאר איהם קיין מנוחה.

ביינאכט האט זיך די קראנקע אויסגעוויזען אהער דאס מאל איז זי געווען ספעציעל בעזינט און פארזיכטיג, און הגם איהר האט זיך זעהר געוואלט א טרונק, האט זי עס נישט ארויס- געוויזען.

דער פער'סם'טער געטראנק איז דעריבער געבליבען אונ- בעריהרט ביז פארטאג.

און ווידער האט איהם יהודית אריבערגעגאסען אין פלע- שעל, וועלכען זי האט אפגעטראגען צו קורלאנד'ן, און יענער— ווייטער צום אלטען כעמיקער סארלאט.

דער גוטמוטיגער, עהרליכער פנים פונם אגענט האט זיך ארויסגעוויזען דעם כעמיקער שטארק בעאונרוהיגט.

— נו, וואס? — האט ער א פרעג געטון, ווען סארלאט האט געמאכט אנ'אנאליז פונם געטראנק.

— מיט דעם דאזיגען גלאז אליין קען מען לייכט דער'הרג'- נען צוויי מענשען! — האט דער כעמיקער געענטפערט.

— שנעלער, הער סארלאט, שרייבט א נייעם ראפארט!

דער כעמיקער האט זיך געפאלגט, און איבערגעבענדיג דעם פערטריבענעם פאפיר צו קורלאנד'ן, האט ער א טרעג געטון.

— נו, און ווען שוין וועט איהר מיר ענדליך זאגען, וועגען וואס עס האנדעלט זיך?

— דערווייל קאן איך נאך נישט זאגען! — האט קורלאנד געענטפערט, רייבענדיג זיך די הענד—גדולה, ליבער פריינד, נאר גדולה!

מיט עטליכע טעג צופריהער נאך האט קורלאנד אפגעזוכט דעם אויספארשונגס-ריכטער מירענסקי, וועלכער איז פערוואונדעט געווארען בעת א קאמף, און מחמת זיין וואונד איז נישט געווען קיין געפעהרליכע, האט ער בעקומען די ערלויבעניש צו היילען זיך אין דער היים.

ווען קורלאנד איז צו איהם געקומען, האט ער זיך געפיהלט א ביסעל בעסער, און זיך אויפגעהויבען פון בעט.

קאנט, מחמת געזעהן האט ער איהם, ווי מיר געדענקען בלויז ביינאכט, ביים שוואכען שיין פון א פעלד-פייערעל!

— איהר דערקענט מיך נישט, הער ריכטער! — האט זיך נאאיוו אפגערופען דער אגענט — איך פערשטעה עס זעהר גוט. דער הער ריכטער האט מיך בסך הכל געזעהן איין מאהל אין אנ'אוועגד, און דאס אויך ביי א שוואכען ליכט... איצט וועט איהר זיך דערמאהנען אוודאי...

— אך, יא! איך דערמאהן זיך — האט א זאג געטון דער אויספארשונגס-ריכטער אויפמערקזאם איינקוקענדיג זיך אין קור- לאנדס פנים. איך געדענק אפילו, אז איך האב דאן בעקומען פון אייך א שנעפסעל.

— א פיינע זאך, אז דער הער ריכטער געדענקט וועגען דעם!

— האט קורלאנד נישט זיכער א זאג געטון — איך האב עס גע- טון אלס אנ'אלטער זעלנער... האב איך זיך דערלויבט...

דער אויספארשונגס-ריכטער האט איהם נישט דערלויבט צו ענדיגען, און אנגעהויבען צו דריקען איהם פעסט די הענד, פרע- געגדיג דערביי:

— נו, וואס ווילט איהר מיר עפיס גוטעס דערצעהלען? מסתמא, נאר אלץ וועגען דעם אונגליקליכען לוריע?

— יא, הער ריכטער. דער טערמין פון דער עקזעקוציע דער- נעהענטערט זיך.

איך האב אוועקגעשריבען צו דער געהעריגער אינסטאנץ, אז מיר זענען איצט פערנומען מיט א נייער אויספארשונג. דערי- בער מיין איך, אז לוריען דראהט דערווייל נישט קיין געפאהר. נו, און אצינד, וואס פערלאנגט איהר פון מיר? וואס איז געווא- רען מיט די ביידע שיינע פריילינס — אידא און פאליע הייסען זיי, דאכט זיך?

— זיי זענען נאר אלץ אויפ'ן זעלבען ארט הער ריכטער. אידא שפילט נאך אלץ די ראליע פון דרייוויצעס נטליהאט

אויך לאָדז האָט אַ חזנות-סקאַנדאַל.

די ווילקער שוהל און איהר נייער ביאַליסטאָקער חזן.

בעת גאַנץ וואַרשאַ האָט געקאָכט מיט׳ן ענין סיראָטאַ, האָט זיך אַן אָפּקלאַנג פון דעם דערהערט אין ביאַליסטאָק און זיך פערטראָגען קיין לאָדז. וואַרשאַ איז געבליבען אויף ימים-נוראים אָהן איהר אויבער-קאַנטאָר סיראָטאַ און ביאַליסטאָק איז פערבליבען אָהן איהר אויבער-קאַנטאָר, וועלכער הייסט נישט סיראָטאַ, נאָר פאָדראַבינעק.

און מעשה שהיה כך היה: אין ביאַליסטאָק האָט זיך געלעבט אין פריידען אין כבוד דער דאָרטיגער חזן פאָדראַבינעק, אַ חזן מיט אַ שעהנער שטימע און אַ פיינער בעל-תפלה. אין די ביאַליסטאָקער פערהעלטענישען האָט ער שעהן פערדינט, געהאַט פרנסה.

זענען אָבער געקומען לאָדזער מנגנים, יודען וואָס קענען זיך אויף חזנות און אַזוי לאַנג צו איהם צוגעשטאַנען ביז ער איז בייגעשטאַנען דעם נסיון און אָנגענומען דעם פאָרשלאַג אַריבערצופאָהרען קיין לאָדז.

איז ער געקומען אויף אַ פּראָבע-אַרויסטריט אין דער ווילקער שוהל און האָט דערביי אַזוי בעגייסטערט דעם עולם, אַז מען האָט איהם שוין נישט אָפּגעלאָזט און די שוהל האָט געשלאָסען מיט איהם אַן אָפּמאַך,

הגם אונזער ביאַליסטאָקער פאָדראַבינעק, וואָס איז געוואָרען איינגעלאַדען צו ווערען חזן אין דער ווילקער שוהל, האָט געהאַט פערשידענע איינלאַדונגען קיין אויסלאַנד, האָט ער דאָך זיך דעצידירט צו בלייבען אין לאָדז אויף פאָלגענדע בעדינגונגען. די שוהל לייטונג שאַפט איהם אַ פאַסיגע דירה; 800 זל. אַ חודש אויף ימים-נוראים און פסח — דאָפּעלט; דאַווענען זאָל ער 2 מאָל אַ חודש; דער קאָנטראַקט ווערט געשלאָסען אויף 3 יאָהר; דער חזן פון זיין זייט האָט דאָס רעכט זיך אָבזאָגען, ער דאַרף אָבער קינדיגען ווענינסטענס מיט 4 וואָכען פריהער.

ביאַליסטאָק האָט געהאַט פערשטערטע ימים-נוראים. קיין לאָדז זענען געפאָהרען דעלעגאַציעס. מ׳האָט געפּרובט אונטערהאַנדלען, ווירקען. נאָר ס׳האָט נישט געהאָלפען. די ווילקער שוהל האָט נישט געוואָלט אָפּלאָזען דעם נייעם חזן. די ווילקער שוהל האָט איהר אָפּמאַך געהאַלטען פעסט און דער נייער חזן האָט די ימים-נוראים געדאַווענט אין לאָדז. דער עולם האָט „געלעקט די פינגער" פונ׳ם נייעם חזן פון זיין מתיקות׳דיגער שטימע.

אַזוי האָט עס געדויערט ביז... איבער די ימים-נוראים. מ׳האָט דעם חזן בעצאָהלט פאַר די ימים-נוראים, קיין דירה האָט מען איהם דערווייל נישט בעזאָרגט, הגם בעת די ימים-טובים האָט די שוהל-קאַסע געהאַט שעהנע נדרים (פאָדראַבינעק׳ס תפלות האָבען געעפענט די קעשענעס ביי די מתפללים). און איצט האָבען די גבאים, וואָס 5 פון זיי האָבען אונטערגעשריבען דעם קאָנטראַקט, זיך אָפּגעזאָגט איהם ווייטער צו האַלטען און ווילען דעם חזן נישט צאָהלען זיין שכירות.

איז געוואָרען אַ מחלוקה, טייל מתפללים פאָדערן, אַז דער חזן זאָל ווייטער דאַווענען, די גבאים ווילען נישט, דער חזן בעקומט נישט בעצאָהלט,

האָט מען דעם ענין איבערגעגעבען צו אַ דין-תורה, וואָס דאַרף די טעג פאָרקומען.

קאָנפערענץ פון קאָאָפּעראַטיווע.

(—) זונטאָג איז פאָרגעקומען די יעהרליכע קאָנפערענץ פון די קאָנסום-קאָאָפּעראַטיווען „ספּאָלעם" פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע. צו דער קאָנפערענץ זענען געקומען 54 דעלעגאַטען פון 19 שטעט, צווישען זיי 3 יודישע פון לאָדז („האַמער" און אַלגעמיינער אַרבייטער-קאָאָפּעראַטיוו) און טאָמאַשאָוו (אַלגעמיינער אַרבייטער-קאָאָפּעראַטיוו).

אין נאָמען פון דער צענטראַלע האָט דירעקטאָר זשערקאָווסקי געהאַלטען אַ רעפעראַט וועגען די ווירטשאַפטליכע פּראָבלעמען פון דער קאָאָפּעראַטיווער בעוועגונג, האָט אָנגעוויזען, אַז די קאָאָפּעראַטיווען אַרבייטען איצט זעלבסטשטענדיגער. אין 1924 האָט דער אייגענער קאַפּיטאַל בעטראָפען 30 פּראָצ., איצט — 42 פּראָצ.; די האַנדעלס-אויסגאַבען, וואָס האָבען אין יאָהר 1924 בעטראָפען 10 און האַלב פּראָצ. זענען אַראָפּגעפאַלען ביז 8,4 פּראָצ.; דער ברוטאָ-ריוח האָט דעריבער געקענט פערקלענערט ווערען פון 10,6 פּראָצ., אין 1924 ביז 9,2 פּראָצ. די צאָהל מיטגלידער בעטרעפט איצט 424,000.

נאָכ׳ן רעפעראַט האָט זיך אַנטוויקעלט אַ דיסקוסיע.

נאָכדעם האָט דער פאָרשטעהער פון דער צענטראַלע ה׳ יאַבלאָנסקי אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון די צענטראַל-פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיווען, וועלכע אַרבייטען אויס זייף, שוה-פּאַסטאַ, טינט, צוקערוואַרג, פון די מיהלען אין ראַדאָמסק, סאָקאָלאָוו, קוטנאָ. די צענטראַלע געהט איצט שאַפען אַ נייע פאַבריק פון גילזען.

ה׳ גורניאַק האָט רעפערירט וועגען דער עקספּאָרט- און אימפּאָרט-פּאָליטיק פון פערבאַנד, דער פערבאַנד עקספּאָרטירט מעבעל, אייער און אימפּאָרטירט קאָלאָניאַל-אַרטיקלען. ב׳ יט איצט אַן אייגענע באַטשניצע אין וואַרשאַ און וועט עפענען קאָנסיגנאַציאָנס-לאַגערן.

צום סוף האָט דער לוסטראַטאָר פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטוואָ בעריכטעט וועגען דער לאַגע פון די קאָאָפּעראַטיווען אין דער וואָיעוואָדזטוואָ: פון די 39 קאָאָפּעראַטיווען אַנטוויקלען זיך 34 נאָרמאַל און 5 שוואַך.

Dr. ADAM GROSGLIK
Al. Kościuszki 27, tel. 51-78.
הויט און ווענערישע קראַנקה׳ רענטגען און ליכט-הייל אינסט. ניטהמט אן פון 4—7 אין אָוועגד.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37=63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד״ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	4—3
ד״ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	5·4 12·9½
ד״ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד״ר לוביטש	הויט- און געשלעכט-קר.	2—12
ד״ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12½
ד״ר על-אַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	3—1
ד״ר בערנסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו. פאַמען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון בעסטראַהלונג איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגעמאַכט אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ
דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	2—10 נם.
ד״ר לאָשינסקי סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—5

קינסטליכע ציינער, קראָנען, מאָסטען א. אַ. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

Dr. med. WOLF EYCHNER
פרויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פעטריקאָווער 294 פון 12—2 נאָכמ. אין דערהיים פון 6—8 אָוו.

Dr. med. H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9. רוג זאַכאָדניע טעל. 49 66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי שטשענקעס, גומענס, דזשאַנסלעס, צאָהן פּיסטולעס א.אַ.וו. נעהמט אָן פון 1½-5 און זונטאָג און יום-טוב פון 10—12

Dr. med. I. Dynenson
קינדער-קראַנקהייטען
פּאַלודניאָוואַ 9
טעלעפאָן 23-70
צוריקגעקעהרט.
נעהמט-אָן פון האַלב 5 ביז 6 און אין דער לעטשניצע „שאַלום" גלובנאַ 41, פון 12½ - 1½.

Dr med. STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעהמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוונד.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
M. KARABANOW
וסכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09
היילט, פלאָמבירט צ הט ציינער, גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע ציינער אָהנע גומענס און רעפּאַראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט.
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוועגד
לעטשניצע פרייזען. בעראַטונג אומזיסט. 195

PERFUMERJA
J. Drukier, Łódź
ULICA ZAWADZKA 11
עמפּפעהלט אַ רייכען אויסוואַהל
פון די נייעסטע פּערפומען,
טואַלעט-זייפען, קרעמען, פּודער,
קעלנישע בלומען-וואַסערן ווי אויך אַלערליי
קאָסמעטיק צו קאָנקורענץ-פּרייזען
פאַר ענגראָסיסטען ראַבאַט
בעמ.: פודער קאָטי און הוביגאַן אויף דער וואָג

בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מעלדען מיר, דאָס מיר טרעטען צו צו גרינדען אין אונזער שטאָדט
אַ קאָאָפּעראַטיווען-באַנק
BANK SPÓŁDZIELCZY
ביז מיר וועלען האָבען אַ אייגענעם לאָקאַל, קען מען צייכענען אודזיאַלען יעדען טאָג פון 8 ביז 10 אָוונד אין סעקרעטאַריאַט פון אגודת-ישראל, נאַרוטאָוויטשאַ 11.
אָרגאַניזיר-קאָמיטעט
פון אַ קאָאָפּעראַטיווען-באַנק אין לאָדז. 48

עזט אויפמערקזאַם!
נאָך אַ פולשטענדיגער רעאָרגאַניזאַציע פון מיין ווערקשטעל, עמפּפעהל איך די ג׳ קונדשאַפט פון אייגענער אויסאַרבייטונג אין
אַ גרויסען אויסוואַהל
געבעטע שטיהל
געדעקט מיט לעדער, גאַבעלין, מאַראָקאָ, זייד, ווי אויך גאָבעלין און זייד-קאָזעטקעס, מאַטראַצען פון פערשידענע פאַרבען, טישען און טישלעד (אָוואַלע), גאַנדאַלקעס, אָטאָמאַנס
אַלעס לויט פאַריזער מאָדעלען פון עכט טרוקען האָלץ.
לאַנגטערמינינע גאַראַנטיע. צוגענגליכע פּרייזען און בעסטע בעדינגונגען
בעפאָר איהר קויפט, בעט איך אונבעדינגט צוערשט מיך צו בעזוכען און זיך איבערצייגען.
מיט אַכטונג
י. אַ. וואַיטשעכאָווסקי, נאַוואַמיעסקאַ 10.

Dr HELLER
ספּעציאַליסט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
נאַווראָט 2
נעהמט אָן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4—8 אָוו. פאַר פרויען ספּעציעל פון 4—5 נאָכמ. 884

Dr. med. L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נערווען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אין אָוונד

Dr. med BRAUN
פּאָלודניאָוואַ 23,
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הוי-אויסבאַל)
נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY
Wodny Rynek, telefon 18-26.
Od wtorku, d. 1 do poniedz. d. 7 listopada wł.
Dla dorosłych począt. seansów o g. 6, 8 i 10
dramat w 10 aktach
Przed Bitwą
podług powieści Claude Farrer'a.
W roli głównej Nina Vanna.
Nad program: Fragmenty z obrazu p. t.:
Wyprawa F. A. OSSENDOWSKIEGO
do Afryki Podzwrotnikowej.
Dla młodzieży początek seansów o g. 2 i 4.
Film polski w 9-ciu cześciach. W rolach głównych: M Majdrowiczówna, Nina Wilińska, kap. B Orliński (słynny z raidu lotniczego Warszawa Tokio) i inni
ORLĘ (LUNATYCZKA)
Rzecz dzieje się współcześnie w Warszawie i Zakopanem.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 33=16.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	3—2 11—10 7—6
ד״ר רושאַנער	הויט און געשלעכט קר.	2—1 11—10
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2 - 1
ד״ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	2—12
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5—4 12—10
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	6—5 1-11½
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	2—1 זונ. 5-4
ד״ר וויינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	7—5½ 1-11
ד״ר סטיפּעל	רענטגען	6—4 2—12
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזעם	צאָהן-אַרצט	2—9

צאָהן-מונדהיילונג, בעליכטונגען, קראָנען, מאָסטען א. א. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
אַ רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען. קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער.
אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

ZAKŁAD RYSOWNICZY i malowania ręcznego
M. Szwarcowski
NARUTOWICZA 36, tel 35-25.
stale na składzie wielki wybór wzorów do haftu ręcznego i maszynowego. — Ceny niżej konkurencyjne. 970

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberhorn. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 2.